

Ustanovitelji: občinske konference SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica, Šk. Loka in Tržič. — Izdaja ČP Gorenjski tisk Kranj. — Za redakcijo odgovorna Albin UČAKAR in Andrej TRILER

GLAS

GLASILLO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

KRANJ — sreda, 27. 9. 1967

Cena 40 par ali 40 starih dinarjev

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik. Od 1. januarja 1958 kot poltednik. Od 1. januarja 1960 trikrat tedensko. Od 1. januarja 1964 kot poltednik, in sicer ob sredah in sobotah.

Na Gorenjskem brezposelnost še ni tako huda

Zaskrbljujoče pa je, da mnoga podjetja zapirajo vrata pred novimi delavci

Na zadnji seji skupščine komunalne skupnosti za zaposlovanje delavcev v Kranju se je med drugim pokazalo, da brezposelnost na Gorenjskem še ni velika. Kljub temu, da je število 900, kolikor je na Gorenjskem brezposelnih, precej veliko, pa je to v primerjavi z republiškimi podatki (14 tisoč brezposelnih) še vedno dokaj ugodno.

Ta primerjava pa nas ne sme uspavati, ker podatki kažejo, da tudi na Gorenjskem brezposelnost vsak dan narašča. Prav tako se je vredno zamisliti nad podatkom, da je na Gorenjskem med brezposelnimi vse več takšnih s srednjem, višjo ali visoko

izobrazbo. Med njimi so redki, ki smo jih včasih imenovali brezdelneže, ali pa takšni, ki so vsakih nekaj mesecev menjali službo.

Kranjski zavod za zaposlovanje, ki ima dokaj točne podatke o zaposlovanju na Gorenjskem, si dan za dnem prizadeva, da bi zmanjšal naraščajočo brezposelnost. Zal mu to ne uspeva najbolje, ker precej podjetij ne kaže prav nobenega razumevanja za to. Razen tega so o problemu, zaposlovanja na Gorenjskem oziroma v posameznih občinah v zadnjem času precej resno razpravljali edino sindikati.

Če pa razen tega še ugotovimo:

— da so nekatere podjetja v zadnjem času, ko je brezposelnost nenehno naraščala, zaposlovala delavce v nestrokovno izobrazbo na takšna delovna mesta, kjer bi morali biti inženirji ali pa vsaj tehniki;

— da je danes v podjetjih še vedno veliko delavcev, ki bi se že zdavnaj lahko upokojili;

— da se podjetja še vedno najraje odločajo za honorarne sodelavce in

— da v mnogih podjetjih delavci delajo nadure;

Najbrž lahko tudi ugotovimo, da še tolkšna prizadevanja zavoda za zaposlovanje, sindikatov in drugih organizacij ter organov, da bi zmanjšali brezposelnost, ne morejo uspeti, če podjetja zapirajo vrata pred novimi delavci.

A. Žalar

Veletrgovsko podjetje Kokra Kranj

prodaja v svojih poslovalnicah

**BLAGOVNICA — Kranj BLED — Bled
KOKRA — Jesenice METKA — Škofja Loka
VESNA — Jesenice SLON — Žiri**

moško in žensko konfekcijo po 60—70% znižanih cenah

	stara cena N din	nova cena N din
moški plašč, 100 % volna	370.—	150,—
ženski plašč	331,—	120,—
ženski plašč	339,—	120,—
ženski kostim (kamgarn)	336,—	150,—
moška obleka (terilen)	425,—	250,—
moški suknjiči — modri	255,—	150,—
ženski moltopren plašči	285,—	200,—

IZKORISTITE UGODEN NAKUP

KOKRA — KRANJ

V soboto,
30. septembra,
Glas
na 24 straneh

Zvezni poslanci v Iskri

Kranj, 26. septembra. Skupina poslancev odbora za industrijo zvezne skupščine, ki te dni v okviru priprav na skupščinsko razpravo o položaju našega gospodarstva obiskuje večja slovenska podjetja, se je dopoldne mudila v Iskri. V pogovoru s predstavniki združenega podjetja se je zanimala predvsem za izkušnje in perspektive te gospodarske organizacije ter za vprašanja, ki so povezana z delovanjem reformnih ukrepov.

-ms

Preurejena šola v Železnikih

V nedeljo ob 9. uri je predsednik skupščine občine Škofja Loka Zdravko Krvina ob navzočnosti zveznega poslanca dr. Avguština Laha, pomočnika sekretarja za kulturno in prosveto Borisa Lipužiča, predstavnikov družbenopolitičnih organizacij občine Škofja Loka ter prebivalcev Železnikov in okolice, svečano prerekal vrvico pri vhodnih vratih na novo zgrajenega dela šole.

Potreba po povečanju šole v Železnikih se je pokazala že leta 1960, še bolj pa po reorganizaciji šolske mreže na tem področju, ko je le-ta postala centralna šola za vso Šelško dolino. Seveda pa z gradnjo ni bilo mogoče zeti takoj, saj je bilo potrebno pripraviti projekt in zbrati potrebna sredstva. Tako je podjetje Tehnik z začetnimi deli pričelo junija

lani. Celotna gradnja je veljala 145 milijonov starih dinarjev. Pretežni del sredstev sta prispevala občinska skupščina in sklad za šolstvo, 35 milijonov delovne organizacije Selške doline in okoli 4 milijone gozdni posestniki. Vendar pa vsa podjetja kot tudi posamezniki še niso v celoti poravnali svojih obveznosti, tako da je investitor dolžan izvajalcu del še okoli 10 milijonov starih din. Od podjetij moramo pohvaliti Niko Železniki, ki je prispevalo že celotni znesek 3,700.000 starih din.

V preurejeni osemletki je 18 oddelkov, obiskuje pa jo 550 učencev. Novi prostori so svetli, opremljeni z modernim šolskim pohištvtom ter bodo nedvomno priporočeni tudi k boljšim učnim uspehom.

S. Z.

Interniranci Flossenbürga v Ljubljani

V soboto, 30. septembra, ob 16. uri se bodo v domu Maksa Perca v Ljubljani zbrali preživeli interniranci koncen-

tracijskega taborišča Flossenbürg. Prireditelji želijo, da se tega srečanja udeležijo tudi svojci umrlih.

Obrazi in pojavi

Pred kratkim smo v uredništvo prejeli pismo bralca, podpisane samo z začetnicami. V pismu pravi, da ni vse tako rožnato kot smo poročali o nekem podjetju in nam celo očita laž. Pismo zaključuje z besedami: vse, kar sem napisal, vam lahko potrdijo tudi moji sodelavci, toda kljub temu se ne upam podpisati, ker bi lahko dobil delovno knjižico.

Nepodpisanih prispevkov navadno ne objavljamo. Naj ga vržemo v koš? Zakaj nam je pisal? Ali zato, da bi za njegovo mnenje vedeli samo v uredništvu ali da bi seznanili tudi bralce? Nas je hotel spodbuditi, da bi še enkrat preverili resnico? Resnica boli! Zakaj

strah, da bo dobil knjižico? Kdo najbolje pozna razmere v nekem podjetju? Razumljivo da delavci in ne časnikarji. Časnikarji se sicer trudijo, da bi bralci zvedeli samo resnico, toda tudi spodleti jim. Vaša naloga je, da nam poveste, kje vas čevelj žuli. Glas ni namenjen senzacijam in izživljanju posameznikov. Postati bi moral glas bralcev, bralci bi morali postati podpisniki člankov. Se sramujete vaše pisave in jezik? Brez skrbi, za to je uredništvo.

Približati se bomo morali drug drugemu, zakaj samo tako bo Glas — poudarjam: vaš list — nekaj vreden in bo imel tisto poslanstvo, čemur je namenjeno. Pišite nam in podpišite se s polnim imenom.

Učakar

RAZSTAVA IN PRODAJA POHISTVA

BLED - FESTIVALNA DVORANA
od 30.IX. do 8.X. od 9. do 19. ure

SLOVENIJALES

V jeseniški občini

Krajevna organizacija ZK Žirovnica — prva

Če rečem prva, to ne pomeni, da je med organizacijami zveze komunistov nekakšno tekmovanje. Želel sem le povedati, da je bila pretekli četrtek v dvorani gostilne Zelenica na Selu prva konferenca komunistov, ki so po reorganizaciji vključeni v krajevno organizacijo zveze komunistov Žirovnica. To pa je bila prva konferenca po reorganizaciji, ki je v teku, v jeseniški občini.

Referat o reorganizaciji zveze komunistov in razvoju samoupravne družbe je imel Jože Vidic.

V razpravi je sodelovalo večje število prisotnih, ki so obravnavali krajevne probleme. Zvonko Mežek, predsednik krajevne skupnosti, je govoril o delu krajevne skupnosti v njenem štiriletnem mandatnem obdobju. »Ko smo pred širimi leti ustanovljali krajevne skupnosti, je dejal tov. Mežek, »ljudje sploh niso razumeli vloge krajevne skupnosti. Menili so, da je to podaljšek občinske uprave ali pa občina v miniaturi, ne pa, da je to lokalna samouprava. Mežek je tudi dejal, da so bile vse seje sveta krajevne skupnosti v zadnjih štirih letih sklepne, kar je redek primer zavednega dela njenih članov.«

Na konferenci so s tajnimi volitvami izvolili novega sekretarja, dva člana občinske konference ZK in sedem članov sekretariata. Če povemo še to, da se nihče od predlaganih kandidatov ni branil prevzeti funkcije, lahko rečem, da je konferenca komunistov v Žirovnici povsem uspela.

Jože Vidic

Kot smo že pisali, je občinski sindikalni svet v Kranju pretekli teden pripravil na Bledu seminarje za predsednike sindikalnih podružnic v kranjski občini. Na teh seminarjih, ki se jih je udeležilo 72 predsednikov sindikalnih podružnic iz vseh dejavnosti, so razpravljali o mnemu slovenskih delavcev o sindikatu, o delu občinskega sindikalnega sveta in o nalogah sindikalnih podružnic pri pripravah na sindikalni občni zbor.

Dogovorili so se, da bodo v okviru priprav na občni zbor v vseh sindikalnih podružnicah v kranjski občini od 16. do 23. oktobra delovne konference, na katerih bodo izvršni odbori skupaj s člani sindikata pregledali dosedanje enoletno delo sindikata, se dogovorili, kaj naj sindikalne organizacije delajo v prihodnje in izvolili delegate za občinski zbor. Menili so tudi, da se bodo tako sindi-

kalna vodstva še bolj približala članom sindikata in seznanila, s kakšnimi težavami se srečujejo člani v delovnih organizacijah. Zato pričakujejo, da se bo na konferencah pokazalo, kaj naj vodstva sindikalnih podružnic in občinski sindikalni svet upoštevajo pri sestavljanju programov dela v prihodnje, predvsem pa, na katera vprašanja naj bi člani sindikata v kranjski občini dobili odgovor že na občnem zboru občinskega sindikalnega sveta.

Da bi bile delovne konference sindikalnih podružnic res delavne in bi na njih dobili odgovore, kaj naj dela sindikat v delovni organizaciji in v občini v prihodnje, pa bo v tem času največ odvisno od izvršnih odborov sindikalnih podružnic. Ti bi namreč že pred konferencami morali ugotoviti, kateri so glavni problemi, ki tarejo člane sindikata v delovni

organizaciji. Tako bi za nekatere vprašanja in probleme našli rešitev že na konferencah in občnem zboru, ostala pa bi upoštevali pri programu dela za leto 1967-68.

A. Žalar

Zakaj fluorografska akcija?

Tuberkuloza je še vedno najbolj razširjena bolezen na svetu, vendar pa je v prednjih državah zdravljenje te bolezni že tako napredovalo, da je danes umrljivost mnogo manjša, kot je bila pred nekaj leti.

Tudi v Sloveniji, posebno pa v kranjski občini, je v zadnjih letih število obolenj za tuberkulozo precej padlo. To dokazuje, da je zdravljenje te zahrbne bolezni danes veliko bolj uspešno. Kljub temu pa je zdravljenje še vedno precej dolgo, človek pa, ki je zbolel za tuberkulozo, je precej časa nesposoben za delo. Predvsem pa je zdravljenje in ozdravitev odvisna od tega, kdaj bolezen odkrijem. Čim bolj je bolezen zastaran, tem dlje traja zdravljenje.

Odkar se je skrb za preprečevanje tuberkuloze preselila na skupnost in ni več stvar posameznika, se je utrdilo tudi prepričanje, da je gospodarsko najcenejše preprečevanje te bolezni. Prav zato bo tudi letos v kranjski občini fluorografska akcija, ki je prav tako izmed oblik odkrivanja in preprečevanja tuberkuloze. Ta akcija bo od 2. do 30. oktobra in bo zajela vse občane, starejše od 15 let.

Tuberkulozo danes lahko odkrijemo prej preden se pojavijo njeni znaki s tuberkulinskim testom in rentgenskimi pregledi. Množični rentgenski pregledi pa se delajo ravno s fluorografiranjem. S fluorografiranjem pa ne ugotovimo samo začetek pljučne tuberkuloze, ampak tudi pljučnega raka in druga obolenja prsnega koša.

Pravčasno odkritje tuberkuloze in pljučnega raka torej danes zagotavlja tudi uspešno ozdravljenje. Zato se moramo zavedati, da bomo z odkritjem vsakega novega bolnika preprečili dolgotrajno ozdravljenje in nevarnost razširjanja bolezni. Prav nevarnost razširjanja te bolezni pa hkrati tudi načakuje, da še nekaj let ne bomo smeli prenehati z vztrajnim in neprestanim bojem proti tuberkulozi.

Štab za fluorografiranje
Komisija za propagando

Priprave na sindikalni občni zbor v Kranju Delovne konference v sindikalnih podružnicah

Iz dela mladih v radovljiski občini
Težave z letnimi konferencami

Zamisel o takšnem načinu dela ni nova. Brez dvoma lahko takšna akcija pomeni delno s premembo v delu mladinske organizacije, saj se je ta način ponekod že obnesel. Zanimivo je namreč, da imajo na Solskem centru za kovinsko stroko in obrt lesne stroke v Škofji Loki že daje kot leto dni podobno prakso. P. C.

Blejska mladina hoče klub

Na pobudo občinske konference SZDL v Radovljici so pred nedavnim na Bledu ustanovili aktiv ZMS. Mladi so to z odobravanjem sprejeli in se takoj z vnero vključili v delo. Sedemčlanski sekretariat se je sestal in začrtal smernice novemu mladinskemu aktivu. Tako nameravajo blejski mladinci organizirati nekaj seminarjev, predavanj in javnih razprav.

Najpomembnejša naloga, ki si jo je zadal aktiv, pa je ustanovitev mladinskega kluba, ki ga blejska mladina, posebno v izvensezonskem času pogreša. Blejski mladinci upajo, da bodo ob pomoči občinske skupščine in drugih organizacij našli ustrezni prostor, ki jim trenutno dela največ težav. R. B.

Kupujte v trgovini

Elektrotehne v Kranju

Prešernova ul. 9

- gospodinjski aparati
- akustični aparati, televizija
- elektroinstalacijski material

Dobri proizvodni in izvozni rezultati

Elan je v osmih letosnjih mesecih izdelal za 47% več športne, telovadne in zaščitne opreme kot v enakem lanskem obdobju — 65% vse proizvodnje za izvoz.

Med gospodarskimi organizacijami v radovljiski občini, ki dosegajo letos dobre proizvodne rezultate, je tudi tovarna športne opreme Elan v Begunjah. V osmih mesecih je izdelala za 28 milijonov novih dinarjev športne, telovadne in zaščitne opreme, ali za 47% več kot v enakem lanskem obdobju. Res je, da te proizvodnje še niso v celoti prodali, ker je pač vezana na sezono — smuči, hokejske palice itd. Junija in julija pa je že odpromila 36 vagonov smuči, čolnov in druge opreme. Avgusta je izvozila za 100.000 dollarjev, medtem ko je vse prvo polletje izvozila za 456.000 dollarjev, do konca avgusta pa za okroglo 700.000 dollarjev. Sodeč po sklenjenih kupčijah bo letos Elan izvozil za nad 1.500.000 dollarjev. Lani vse leto za 1.378.261 dollarjev. V celoti izvozi okrog 65% vse proizvodnje.

To so pravzaprav najbistavnnejši podatki o letosnjih gospodarskih gibanjih v Elanu. Moč jih je podpreti še z nekaterimi drugimi. Število zaposlenih so povečali za 11%, proizvodnjo pa za 47%, kar dokazuje, da gre precejšen del porasta na račun večje produktivnosti. Lani so dokončali rekonstrukcijo, uvedli novo tehnologijo, boste izkorisčajo delovni čas in material itd. Uveljavili so se na domačem in tujem tržišču, kar je prav tako važen pogoj za doseganje ugodnih gospodarskih rezultatov. Elan je leta 1954 izvozil le

za 51 dolarjev, oziroma nekaj parov smuči. O tem, koliko so izvozili lani in koliko bodo letos, pa smo že omenili. Celotna lanska realizacija je znašala okrog 31 milijonov novih din, letos računajo na 40 milijonov. Tako povečano realizacijo so dosegli z nekaterimi novimi izdelki, kot so čolni, ki so jih letos prodali okrog 1000 — od tega nad 700 v skandinavske dežele. Od 160.000 parov smuči, kolikor jih imajo letos v programu, bodo izdelali 30.000 parov metalnih, lani le 18.000, okrog 10.000 parov plastičnih smuči itd. Razposlali so že prve

količine sank, ki jih bodo letos naredili 12.000, 6000 hokejskih palic in precejšnje količine smučarskih palic. Za njihov promet so pomembna tudi zaščitna sredstva, razne lesteve, pasovi in druga oprema za gasilce, telovadno orodje itd.

Letošnjo jesen so dobili zlasti veliko naročil iz ZDA in kot kaže bodo ZDA v prihodnjem letu na prvem mestu v Elanovem izvozu. Sprejeli so naročilo za pol milijona dollarjev smuči. Dosej so bili največji odjemalci: Švica, Kanada, Italija, Francija in skandinavske države.

J. Podobnik

Kaj bo z mostom v Puštaluu?

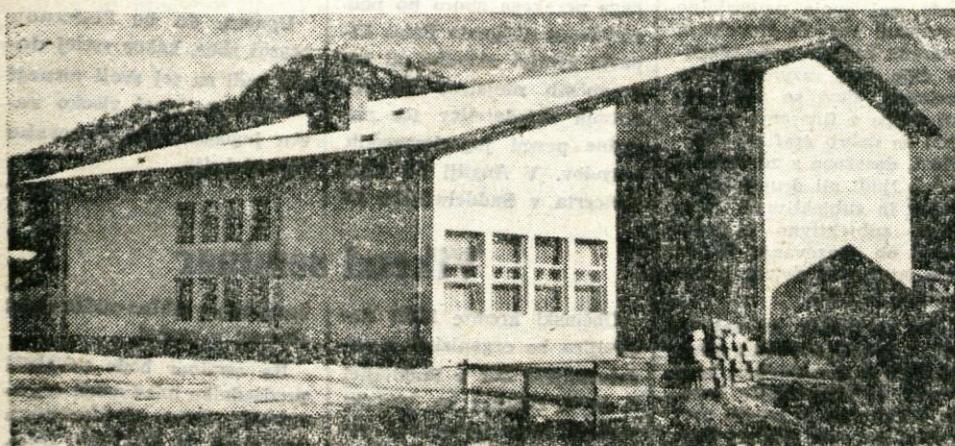
Na zadnji seji občinske skupštine Škofja Loka so odborniki sklenili, da se iz sredstev rezervnega sklada občine dovoli financiranje obnove mostu v Puštaluu. Za obnovo se sme porabiti toliko sredstev, kolikor bo znašala razlika od prispevka republiškega cestnega sklada do višine predračunske vsote, ki znaša približno 57 milijonov starih dinarjev. Kljub temu pa most verjetno še daje ne bo obnovljen, ker Zavod za raziskavo materiala in konstrukcij SRS v Ljubljani še ni opravil vseh potrebnih raziskav pa tudi Projektivno podjetje v Kranju zavlačuje z izdelavo načrtov.

Doklej bo torej potrebno vse kamionske in avtobusne

prevoze usmerjati prek že prej močno obremenjenega ozkega grla na Spodnjem trgu? Zaradi zmanjšanja dovoljene obremenitve mostu je bilo potrebno ukiniti redno avtobusno linijo prek Škofje Loke—Sore—Medvoden. Prav tako ni možen prevoz otrok iz Hrastnice v šolo. Zelo je pričadeto tudi podjetje Invalid v Puštaluu, ki mora svoje prevoze v Škofjo Loko usmerjati prek Medvoden.

Gradnja novega mostu je torej več kot nujna. Denar je zagotovljen, zato bi bilo prav, da Zavod za raziskavo materiala in Projektivno podjetje čimprej pripravi vse potrebno, da se z deli lahko začne.

-sz

SOLA V SMLEDNIKU — Nova sodobna šola v Smledniku, ki je vsejela 35 milijonov starih dinarjev, je osrečila tamkajšnje prebivalce. Svoj prispevek za izgradnjo šole so dale tudi tovarna Color v Medvodah, tekstilna tovarna Medvode in tovarna Tesnilka. — Foto: F. Perdan

Dela kasnije

Ob dobrini so kmetje precej zaskrbljeni, saj jih je deževje pretekli teden resno oviral pri spravljanju pridelkov. Številni kmetje še niso pospravili otave, krompirja in drugih pridelkov. Čas je tudi za obiranje sadja. Dež v veter često »obirata« sadje, ki ga pridelovalci uporabljajo le za mošt in žganje. Da s tem nastaja velika škoda in da se vrednost pridelka zmanjšuje, ni potrebno posebej omenjati. Stari ljudje pravijo, da bo letos dolga in hladna zima.

J. Vidic

V dveh mesecih pokrili polovico polletne izgube

Kolektiv je sklenil, da bo od 15. septembra do 31. marca znižali penzionske cene. Za domače goste, ki bodo ostali 30 dni v hotelu, bo dnevni penzion 24 novih din, za tiste, ki bodo ostali le deset dni, pa 26 novih din. Podobno velja za tuge goste, vendar se v tem primeru gibljejo cene med 30,5 N din in 32,5 N din.

J. Podobnik

NAGRADNA PRODAJA

RUSKIH RIB IN KOMPOTOV

609 LEPIH NAGRAD

REHRANA

Albanija — kupec na Jesenicah

Številni mednarodni zapleti so kar zasenčili sosednjo Albanijo, saj o njej zadnje čase malo slišimo. Zato je zanimiva novica, da se je letos Albanija pojavila na Jesenicah kot kupec Alpimport iz Tirane je naročil v jeseniški železarni 85 ton pločevine, dimenzije 1000 x 2000 x 8 mm. Po pogodbi bo plačala Albanija za tono pločevine 142 klinških dolarjev.

Od Reke do Drača bodo pločevino prepeljali z ladjo, nato pa do Tirane po železnici.

V današnjem položaju je tudi takšno, čeprav majhno naročilo dobrodošlo.

J. Vidic

Z razstave v galeriji na loškem gradu

Grafika Štefana Simoniča in Marjana Teržana

Po dvomesečnem premoru so se minuli petek vrata v galeriji na Loškem gradu zopet odprla. Toda grešili bi, če bi Škofji Loki očitali, da je v poletnih pasjih dneh zapadla v kulturno mrtvilo. — Nasprotno! Medtem ko je večina dejavnosti nekako dremala — kar se za čas dopestov in oddih spodobi — je postalno mesto za kratek čas pravi eldorado za slikarje. Ni naš namen ponovno pisati o uspeli Groharjevi slikarski koloniji, dogodek je tako ali tako doživel velik odmev v slovenskem tisku. Hoteli bi samo opozoriti, da je prireditev pomenila lojčni zaključek, labodji spev in hkrati vrhunc kulturnih prizadevanj mesteca v sezoni

1966/67. Na pragu nove sezone si lahko samo želimo prav tako plodne žetve, kajti gaz je utrta, začetne težave, pomisleki in dvomi premaganji, organizatorji pa ob dosežnih uspehih ohrabreni.

Dne 22. septembra smo bili torej priče odprtji prve iz serije novih likovnih razstav v Škofji Loki. V galeriji sta razobesila svoje grafike slikarja Štefan Simonič iz Kranja ter Marjan Teržan iz Ruš pri Mariboru. Precejšnjemu številu prisotnih je umetnika predstavil direktor Loškega muzeja Andrej Pavlovec. Ni naključje, da prireditelj v uvodni razstavi nudi gostoljubje tema dvema, po letih ustvarjanja dokaj mladima in svežima likovnikoma. Ne-

kateri očitki, da zahajajo v škofjeloško galerijo le mladi, še neuveljavljeni umetniki, prav gotovo niso pravični. Galerija je na voljo vsem, tako bi lahko v dolgem seznamu doseđanjih razstavljalcev našli že znana imena, kot tudi mlade umetnike, ki si šele utirajo pot navzgor. Očitki, da zaradi slednjih trpi ugled galerije, so smešni in neosnovani. Ce so prireditelji naklonjeni mladim, ki seveda ne morejo precej prodreti v galerije republiškega kulturnega centra, je to samo razveseljivo. Čas je, da se tudi njim odpre pot med ljudi, da dobijo možnost predstaviti se širši javnosti. Marsikdo od njih po svojih kvalitetah dosega renomiranje starejše kolege, ki često počivajo na lovorkah stare dejavnosti.

Prav v teh dneh so v občinskih sektorskih konferencah, na katereh več društev skupaj razpravlja o raznih gledaliških prireditvah v jesensko-zimske sezoni, hkrati pa sestavlja program dela za prihodnje leto. Že po dosedanjih sektorskih konferencah lahko zaključimo, da bo gledališka dejavnost v kranjski občini v tem in prihodnjem letu precej razgibana in zanimiva. Razen tega večina društva predvideva v programih tudi druge oblike, razna predavanja itd. Prav tako je predvideno, da bodo decembra v občini še delovne konference, ki bodo nekakšne tribune prebivalcev posameznih vasi, na katerih bodo skušali ugotoviti, kateri so glavni lokalni problemi. Nekatere izmed njih pa bodo skušala rešiti potem tudi po-

Filmi, ki jih gledamo

BEN HUR — barve, široko platno, množice statistov in malo domiselnosti — Film so najbolj nestrnno pričakovali v kinematografskih podjetjih. Zdaj nestrnno pričakujejo distributerji in računovodje po teh podjetjih, koliko bodo iztržili zanj. V svetu ga je videlo veliko gledalcev. Takšen pa je bil tudi poglavni smoter ustvarjalcev.

D. W. Griffith je leta 1916 posnel film *Nestrpnost*. Samo eno je, kar ponuja primerjavo! Griffith je tedaj posnel svoj film z velikim kupom denarja. Še danes o izdatkih za ta film govore filmski delavci z nekakšnim spoštovanjem. Zakaj? Množice statistov, filmskih igralcev, bogata scenografija, izredna kostumska opremljenost, vse to je Griffithu služilo, da je naredil film, ki pomeni v filmski umetnosti velik korak naprej v iskanju svojega lastnega izraza, svojih lastnih, posebnih karakterističnih značilnosti, ki so filmu prineslaime umetnosti. — Wyler, režiser Ben Hurja je porabil za snemanje svojega filma skoraj toliko denarja kot Griffith. William Wyler je prvo napako naredil že pri izbiri scenarija. Dramaturgija naključja, ki je neprestano prisotna v njegovem filmu, poenostavlja, pospoljuje, vodi skoraj že v naivnost. Tako zbledi pred nami osnovni konflikt med Ben Hurjem in Mesalo, postane nenavaden, v posebnih razmerah porojen in obenem ga Wyler še poenostavlja, mu daje pridih sentimentalnosti.

Tako Wyler kot Griffith sta imela dovolj denarja. Griffith govoril o ljudeh, nas prepričuje. Wyler le slika s scenografijo, kostumi in igralci. Oscarje si je film za tehnično dovršenost brez dvoma zaslužil. Ampak nagrade so zastonj, film pa je stal cel kup denarja! Denar pa žele producenti nazaj! In denarja je bilo veliko, zelo veliko! Zakaj bi mu potlej ne dali še nagrade za režijo?

In še misel o igralcih!

Filmska igra se razlikuje od gledališke. Značilnosti prve so pogojene z milimetrsko natančnostjo kamere, ki zabeleži sleherni premik in spremembo na obrazu. Wyler pri vseh igralcih, s tega stališča, ni imel sreče. Nekateri, tudi Charlton Heston, so po načinu interpretacije svojih vlog bolj sodili na oder, kot pa na filmsko platno.

NAJSTAREJSI FERCHAUD — Belmondo je naredil uslužbo Pieru Melvillu — Čisto zares. Prijatelja sta in Belmondo sam pravi, da ga zelo spoštuje. Zato, pravi, in radi dobrih odnosov s producenti, je igral v nekaterih njegovih filmih.

Simenonova kriminalalka, ki je služila kot literarna predloga Melvillovemu filmu, je obravnavala skoraj gotovo zanimivo zgodbo. Melvill je menil, da je našel okvir, v katerega bo vključil razmišljjanje o človeku, ki pripada sloju bogatih, ki ga je polep po denarju odtujeval od ljudi. Obenj je postavil mladega človeka, z drugačnim odnosom do sveta in drugačnim pojmovanjem okolja, presojanja situacij in vrednot. Drug ob drugem, prvi kot bančnik na begu in drugi kot njegov sekretar, ki se pri njem zaposli, ker spozna, da tudi v ringu kot boxarski ne bo uspel, preživita precejčas.

Melvill podčrtuje razliko med svojima junakoma skoraj do banalnosti. Tudi tiste, kar je tega filmskega ustvarjalca morda nekoč vključevalo v krog novovalcev, v tem filmu ni moč najti. Celo tiste značilne dinamike, nemirne kamere, in iznajdljive montaže, ne zasedimo. Le Belmondo, ki v krog novovalcev nedvomno sodi, spominja na to filmsko smer v Franciji. Njegova igralska kreacija pa je, čeprav odlična, premalo, da bi po njej presojali film Piera Melvilla.

B. Šprajc

Delo kulturnih društev v kranjski občini

Sektorske konference in programi dela

Že nekaj let nazaj kulturna in prosvetna društva v kranjski občini pri svojem delu ne poznajo več samo jesensko-zimske sezone. Razni prazniki in druge prireditve in ne nazadnje tudi potrebe po kulturnem življenu na vseh terjajo, da društva pripravljajo svoje programe dela za vse leto.

Prav v teh dneh so v občinskih sektorskih konferencah, na katereh več društev skupaj razpravlja o raznih gledaliških prireditvah v jesensko-zimske sezoni, hkrati pa sestavlja program dela za prihodnje leto. Že po dosedanjih sektorskih konferencah lahko zaključimo, da bo gledališka dejavnost v kranjski občini v tem in prihodnjem letu precej razgibana in zanimiva. Razen tega večina društva predvideva v programih tudi druge oblike, razna predavanja itd. Prav tako je predvideno, da bodo decembra v občini še delovne konference, ki bodo nekakšne tribune prebivalcev posameznih vasi, na katerih bodo skušali ugotoviti, kateri so glavni lokalni problemi. Nekatere izmed njih pa bodo skušala rešiti potem tudi po-

samezna društva v prihodnjem letu.

Danes je v kranjski občini 31 kulturno-prosvetnih društev in 13 samostojnih skupin. Vsi ti bodo letos, takoj je predvideno, dobili za redno delo 11 milijonov starih dinarjev. Razen tega pa bodo nekatera društva — Besnica, Podblica, Kokrica, Preddvor itd. — dobila še okrog šest milijonov starih dinarjev za gradnjo ali dograditev kulturnih domov in drugih objektov.

Društva v kranjski občini potrebujejo danes denar za redno delo, za vzdrževanje in nekatera za manjše investicije. Čeprav denarja ni veliko in ga vsako leto primanjkuje, pa društva dobivajo denar za redno delo in za posamezne investicije. Težave so le z denarjem za vzdrževanje. Na srečo ne povsod, vendar pa se v občini še vedno najde takšne krajevne skupnosti oziroma posamezniki, ki jim kulturno življenje na vasi oziroma v krajnji skupnosti pomeni posransko ali pa celo nepotrebo dejavnost.

A. Zalar

Prešernov zbor gostuje v Angliji in Holandiji

Pevski zbor France Prešeren iz Kranja je med najboljimi slovenskimi pevskimi zbori. Visoka priznanja za svoje reproduktivno delo je dobil na številnih nastopih, gostovanjih in tekmovanjih doma in v tujini.

Zbor odpotuje te dni na šestdnevno turnejo v Anglijo in Holandijo. V sestavi moškega, ženskega in mešanega pevskega zbara bo pod vodstvom dirigenta Petra Liparja izvajal skladbe od renesančnih mojstrov do sodobnih skladateljev ter narodne pesmi jugoslovenskih narodov. V Angliji bo imel koncerta v Saddelworthu in

prijateljskem mestu Oldhamu. Poleg koncertov pa bo posnel svoj program tudi za angleško radio-televizijo.

V Holandiji bo imel koncert v prijateljskem mestu Valkenburg, razen tega pa bo sodeloval še pri odkritju spominske obeležje na Kerkplein in pri spominski svetosti pri spomeniku talcev na Caubergu.

Upamo, da bo Prešernov pevski zbor, kakor vselej doseg tudi na tej svoji turneji uspešno prikazal visoko raven jugoslovenske zborovske reprodukcije.

- ar

Vikend seminar

Občinski komite ZMS Radovljica bo organiziral sodelovanjem DU v Radovljici 7. in 8. oktobra na Vodiški planini tako imenovani vikend seminar. To je ena izmed novih oblik dela v mladinski organizaciji. Seminar na Vodiški planini bo poskus,

kako bi se takšen način dela obnesel v praksi.

Na seminar bodo povabili predsednike mladinskih organizacij. Tema dvodnevnega seminarja je Razmerje fant, dekle in mladinska etika. Če bo seminar uspel, bodo poskusili z njimi "udi v ostanilih krajih,

Ljudje

Delo je v petek, 22. septembra, objavilo sliko ameriškega vojaka v Vietnamu, ki je sodeloval v vojaških operacijah blizu Da Nanga in ki si je na čelado napisal: »Make war, not love« (v predvodu: »Pojdimo se vojno, ne ljubezni ali morda bolje: »Raje pobijaj, ne ljubi«). Znano geslo nasprotnikov vojne v Vietnamu in vojne naplloh je namreč prav obratno: »Make love, not war«. »Make love« pomeni po oxfordskem slovarju delati to, kar delajo zaljubljeni, torej ravnavati ustrezeno temu, kar si stavek objavlja celovito, resnično ljubezen, kakršne zahod menda sploh ne pozna več. Črnih humor ameriškega vojaka je sila zgovoren in značilen za ameriške agresorje.

Vsek dan beremo v dnevničnih časopisih poskusi o bombnih napadih in bojih v Vietnamu. Postali smo neobčutljivi za te vesti; preberemo jih mimogrede kot poročilo o prometni nesreči ali zapis s seje občinske skupščine. Nič novega ni več v

»Make war, not love«

njih: vsak dan bombe, tisoče bomb, vsak dan mrtvi, veliko mrtvih. To postane dolgočasno. Na primer: »Trije ameriški bataljoni so začeli danes veliko operacijo v delti Mekonga, da bi obkrožili bataljon osvobodilne vojske v pokrajini Dinh Toun. To je del operacije Coronado, ki se je začela v sredo z ostrimi boji. Američani trdijo v sporočilu, da je takrat padlo 134 sovražnikovih vojakov, sami pa so imeli deset mrtvih in 21 ranjenih. Boje v sredo je spremljalo silovito bombardiranje utrjenih položajev osvobodilne fronte.«

Take vesti objavlja časopis z majhnimi črkami med ostalimi članki. Vendar je bilo samo letos ubitih v vietnamski vojni več ameriških vojakov kot jih je padlo prej v šestletnih bojih. Do 16. septembra je padlo 6721 vojakov, od začetka leta 1961 do konca lanskega leta pa 6644 Američanov. Podatkov o tem, koliko Vietkongovcev je padlo, ni. Tudi ni podatkov, koliko otrok, žena in drugega civilnega prebivalstva je izgubilo življenje. Vsak dan so nedolžni ljudje žrtve besnila ameriške civilizacije.

Te dni sem bral pisma padlih Američanov v Vietnamu.

Predstavnik FNO Južnega Vietnam Nguyen Van Hieu jih je poslal g. Arnoniju, uredniku ameriške revije The Minority of One, v spremnem pismu pa je med drugim zapisal: »Bojišče je posuto s predmeti, ki so bili last ameriških vojakov. Verjemite mi, prav ti zapuščeni predmeti ubogih ameriških vojakov, ki se ne bodo vrnili domov, najbolje pripovedujejo o bojih. Moje usmittenje velja njihovim ženam in materam. Upam, da je vsaj nekaj tistih, katerih imena bom poznane omenil, po čudežu ušlo žalostni usodi. Kakorkoli že, tukaj so izvlečki pisem, ki so jih pisali ali prejeli, kosi papirja, ki so že orumeleni ali napol zgoreli. Razsut so po gosti džungli cone C, ki je za napadatelce neprehodna.« Sledijo odlomki pisem. Berite jih (v zadnji številki Naših razglebov ali Nedeljskega dnevnika).

Vietnam je postal poskusni zajec za najmodernejše oblike uničevanja, kar se jih je izmisliла najmodernejša in pobesnila zahodna civilizacija. Generalni sekretar OZN U Thant je že večkrat namignil, da zna biti to prva faza tretje svetovne vojne. Američani preizkušajo množična

uničevalna sredstva; praksa potrdi ali zanika teoretične predpostavke. Kar ni dobro, zavrnjo, kar je dobro, izpopolnjujejo naprej. Kako relativna sta beseda in pojmom »dobro!«

V Delu sem 19. septembra videl sliko, kako ameriška marinca, do zob oborožena, z vrvjo ženeta skoraj golega ujetega partizana; vrv sta mu zavezala okoli vrata. Vzvrsena zmagovalca Vojna v Vietnamu je očitno dosegla že tisto stopnjo, ko tudi najmanjse norme človeškega dostojaanstva ne veljajo več. Pred časom sem v neki tuji reviji videl tudi sliko skupine južnovenamskih vojakov; pred njimi na tleh so bile odsekane glave Vietkongovcev, dva, trije pa so imeli glave njihovih bratov celo v rokah.

Vojna je vojna, pa naj bo kjer koli; nasilje je nasilje. In človek je v Indokini prav tako človek kot v Evropi. Dejstva so dovolj zgovorna, čeprav postajajo skopa poročila dolgočasna. Treba se je odločiti; vsak zase mora storiti. Če smo proti vojni, smo tudi proti tisti v Vietnamu, čeprav je daleč.

A. Triler

in dogodki

Po VI. kongresu svetovne federacije pobratenih mest

Vsi ljudje na svetu želijo mir

Od 12. do 15. septembra je bil v palači UNESCO v Parizu jubilejni VI. kongres svetovne federacije pobratenih mest, ki je bila ustanovljena 1957. leta. Kongresu, ki se ga je udeležilo 670 delegatov z vseh kontinentov, so med zasedanjem posvečali še posebno pozornost člani UNESCO, predstavniki francoske vlade in pariške uprave. Na kongresu so bili predstavniki občin in mest, ki so člani svetovne organizacije in predstavniki parlamentov. Kongres je delal plenarno in v šestih komisijah. Na kongresu so za prihodnja štiri leta izvolili nov izvršni komite in predsednika federacije. Za novega člana izvršnega komiteja je bil izvoljen tudi predsednik kranjske občinske skupščine Slavko Zalokar, dosedanje član izvršnega komiteja Marko Bulc pa je postal član častnega sveta. Za novega predsednika federacije pa so na kongresu izvolili znanega borca za mir, bivšega predsednika Firenz, ki je sedaj tudi častni predsednik tega italijanskega mesta, profesorja Lapiro.

Značilno za letošnji jubilejni kongres je bilo, da je s svojim delom, razpravami in resolucijami skušal prispevati, da se v sedanjem zaostrenem položaju ohrani mir v svetu. Predvsem pa je na kongresu prišlo do izraza medmestno oziroma medob-

činsko sodelovanje, ki ga lahko izrazimo z ugotovitvijo, da si vsi občani na svetu želijo mir. Bistvo tega naj bi bilo v prihodnje tudi ekonomsko sodelovanje med pobratenimi mesti, ki naj bi se pokazalo predvsem v »tretjem — nerazvitem oziroma manj razvitem svetu«. Sodelovanje komunalnih in družbenih služb ter gospodarstva naj bi omogočilo čimhitrejši razvoj teh držav oziroma mest. Prav tako so na kongresu ugotovili, da pomajkanje denarja precej zavira razvoj v tem delu sveta.

Danes ima svetovna federacija pobratenih mest velik pomen tudi v organizaciji združenih narodov. Zato ni naključje, da se je do sedaj že tri četrtine članic OZN odločilo za posebno resolucijo, ki sta jo predlagala Mali in Senegal, naj se ustavovi poseben sklad za razvoj medmestnega sodelovanja.

Kongres je na koncu sprejel tudi resolucijo, v kateri obsoja kakršno koli agresijo v svetu in sklenil, da mesto, ki je član federacije, lahko sodeluje z vsakim mestom v svetu, čeprav ni član svetovne organizacije. Razen tega so na kongresu sprejeli tudi poseben delovni program.

Posebno pozornost pa so na kongresu posvečali jugoslovanski delegaciji, saj so med drugim v celoti potrdili stališča simpozija o lokalni

samoupravi in pravicah človeka, ki je bil od 23. do 27. maja letos v Ljubljani. Prav tako so v raznih dokumentih, ki so jih sprejeli na kongresu, upoštevali vse jugoslovanske izkušnje o komunalni samoupravi. Kranj bo prihodnje leto

pričakovati deseto obletnico članstva v svetovni federaciji pobratenih mest. Ob tej priliki bo slavnostno zasedanje družbenopolitičnega zboru kranjske občine. Na to zasedanje bodo povabili tudi vse predstavnike pobratenih mest.

A. Žalar

Želje po tesnejšem sodelovanju

Mesto Kranj je že deset let »poročeno«, kot pravijo Francozi, z mestom La Ciotat, ki leži ob francoski azurni obali, približno na sredini med Marseillem in Toulonom. Že deset let zaporedom odhajajo mladinci iz kranjske občine na tridevinski obisk v to pobraterno mesto, mladinci iz La Ciotata pa vsako leto obišejo Kranj. Tako je bilo tudi letos.

Pred približno enim mesecem se je iz Francije vrnila letošnja 35-članska skupina.

Za razliko od prejšnjih let, ko so odhajali na letovanje v La Ciotat večinoma mladinci iz šol in terenskih mladinskih aktivov, je bil v letošnji skupini tudi 24-članski orkester glasbene šole iz Kranja.

Prav to pa je prijateljstvo med obema mestoma ob letošnjem jubileju še bolj utrdo. Orkester je namreč v Franciji priredil dva samostojna koncerta, razen tega pa je večkrat nastopil tudi v nekaterih krajinah ob Azurni obali in v notranjosti Franc-

cije. Predstavniki mesta La Ciotat so Kranjanom med obiskom pravili vrsto izletov in povsod so jih sprejeli zelo lepo. Predstavniki francoskega mesta so tudi izrazili željo, da bi sodelovanje med obema mestoma še bolj razširili. Predlagali so,

da bi naši delavci za nekaj časa prišli delat v njihovo ladjevničino, razen tega pa menijo, da bi sodelovanje lahko razširili tudi na druga področja.

Ko smo pred dnevi obiskali vodjo letosnje kranjske skupine Vinka Kepica, nam je povedal, da mu bo bivanje v Franciji še dolgo ostalo v prijetnem spominu.

»Posebno rad se bo spominjal ljudi, ki so nas vedno in povsod lepo sprejeli in zaželeti prebivalcem kranjske občine še veliko uspehov v prihodnje. To so ljudje, ki si želijo mirnega in prijateljskega sodelovanja in ki hkrati spoštujejo borbene tradicije prve in druge svetovne vojne.« A. Žalar

Umrl je Ivan Regent

Ljubljana, 26. septembra. Danes je v Ljubljani umrl revolucionar Ivan Regent. Rodil se je leta 1884 v Kontovelju pri Trstu. Po osnovni šoli se je izobraževal sam in se že leta 1900 pridružil delavskemu gibanju. postal je voditelj slovenskega tržaškega delavstva. Leta 1914 je bil izvoljen za predsednika izvršnega odbora jugoslovanske socialdemokratske stranke. V Bologni je bil 1. 1919 izbran za člana centralnega odbora socialistične stranke Italije, kjer je zastopal komunistična načela. Na kongresu v Ljubljani je 1. 1921 postal član CK KP Italije. Leta 1927 so ga fašisti pregnali v Jugoslavijo. Že oktobra 1929 je moral v emigracijo v Pariz in leta 1930 prek Berlina v Moskvo. 1941 je postal član vseslovenskega komiteja in urednik slovenske izdaje moskovskega radia. L. 1944 se je vrnil v Beograd, l. 1945 v Črnomelj in pozneje v osvojeno Trst. V Ljubljano se je moral umakniti leta 1946.

S publicistiko se je začel ukvarjati že leta 1904. Pisal je v Rdeči prapor in v druge socialistične liste. Bil je urednik lista Il lavoratore, osnoval tednik Delo in bil njegov glavni urednik, leta 1925 pa je postal sourednik komunistične revije Zapiski delavsko-kmetiske matice. Leta 1945 je spet postal urednik obnovljenega lista Il lavoratore.

Od 1. 1947 do 1952 je bil minister za komunalne zadeve, za delo in minister za prosveto vlad LR Slovenije, nato predsednik prezidija ljudske skupščine LRS, leta 1953 pa izvoljen za člana republiškega izvršnega sveta. Bil je član CK ZKJ in član izvršnega komiteja CK ZKS.

Pogreb dolgoletnega člana najožjega političnega vodstva in člana ZKJ bo v četrtek, 28. t.m., ob 15.30 na Žalah. Pokojni bo ležal na Žalah do četrtega do 8. ure, ko bodo njegove posmrtnne ostatke položili na odber v veliki dvorani izvršnega sveta skupščine SRS, tam se bodo od 9. do 12. ure poslovili od pokojnika delovni ljudje, predstavniki delovnih in družbenih organizacij ter številni njegovi sodelavci, prijatelji in znanci.

Beli pajek

»Po moji sodbi najmanj tristo do širisto funtor,« je dejal lakonično. »Ali niste videl nobene prijave za izgubljene predmete?«

»Ne, Mislim, da ženska, ki ga je izgubila, ne bo rada obesela izgube na veliki zvon,« je dejal Meals in pomenljivo pomežnikl in-spectorju. »Oddajte stvari v skladisče! Za to imamo časa dovolj jutri, zdaj so na vrsti važnejši zadeve. Poslušajte torej: najprej bi vam rad pripomil Mrs. Muriel Irvine, lastnico blagovnice »Pri tisoč rečeh« 72, Wardour Street. Saj veste, kako mislim to! Dalje, pobrigitate se spet enkrat za našega starega prijatelja Johna Cornerja. Skušajte poizvedeti, kaj je počel v zadnjem času in s čim se zdaj ukvarja. Posebno me zanima, če se pogosto pojavlja v oklici blagovnice Mrs. Irvine in kaj ga všeč tja. In v teku jurišnega dopoldneva obiščite Continentalno zavarovalno družbo in naj vam v pravem oddelku natančno razložijo, zakaj niso določili izplačali Mrs. Irvine zavarovalnega zneska, s katerim je bil zavarovan njen posrečen mož. — Tako, to bi bilo vse. Morebiti si bom še danes nekaj ogledal »Klub sedemdesetih«. Rad bi bolj natančno pregledal sobo, kjer je izdihnil Lewis svojo lepo dušo.«

Meals je z napeto pozornostjo poslušal in-spectorja in si v beležnico zapisoval primate. Njegov sveži obraz je žarel od gorenosti in očividno je težko čakal, da bi se mogel lotiti dela.

Toda Dawson ga je že enkrat poklical nazaj.

»Dajte tole stvarco takoj fotografirati,« je dejal in vzel iz škatlice belega pajka, potem pa naročil obveščevalnemu oddelku, naj v vseh jutrišnjih večernikih objavi:

»Deset funtov nagrade!«

In-spector je za hip umolknil, da bi pre-misil vsebino — »storej: Deset funtov na-grade prejme tisti, ki bi lahko oddal eksemplar na sliki upodobljenega pajka (srebrno beli trup iz stekla, šest nog, dva obrča okrog trupa z dvema podolžnjima trakoma iz bele kovine) ali pa bi vsaj lahko navedel, v kateri trgovini se dobi te vrste blago ali pri kom je morda videl takega pajka. Prijave na in-spectorja Dawsona, soba 58, Scotland Yard. 3.

»Mislim, da vam je tragična usoda našega uboga Dawsona dovolj jasno predstavila na svojem obhodu zadnjih videl v vsem Scotland Yardu znanega detektiva Dawsona. Stal je na enem izmed vzhodnih izhodov Regents parka in je, kot se je zdelo, nekoga pricakoval, nato pa je nenadoma izginil.

Kratko pred počeločjo je kriminalni oddelk prejel obvestilo, da so našli in-spectorja Dawsona umorjenega v Camden Townu. Na truplu, ki še ni bilo čisto mrzlo, so se poznale globoke zareze na vratu, očvidno sledovi davljenja z zanko iz žice, razen tega pa smrtonosni sunek na vratu. V krčevito stisnjeni desnici je držal belega pajka.

Ure, ki so sledile, so bile nedvomno med najtežjimi, kar jih je kdaj preživil Scotland Yard. Sir James Gaskill je z ledeničnim molkom sprejem tekoča poročila in le iztrjanje okrog njegovih energičnih ust je prineslo, kako vre v njem.

Höger — Desno!

3. septembra so tudi Švedi začeli voziti po desni strani. Vse priprave od preureditev avtocest, ki jih Švedska kot delžela z najvišjim življenjskim standardom v Evropi nima malo, do propagande in pravnih predpisov, je stalo

švedsko vlado okrog 150 milijard dinarjev.

Povsod na Švedskem je zdaj poplava lepakov z napisom »Höger! — Desno — ki državljanje na vsakem koraku opozarjajo na novo desno pravilo vožnje. Sicer pa

smejo zdaj Švedi voziti le 40 km na uro v mestih in na seljih ter 60 kilometrov na uro po cestah in avtocestah, seveda le toliko časa, da se vozniki tega vsaj malo privadijo.

Uvedba desnega pravila ima več vzrokov. Med drugim je tudi ta, da običe Švedski vsako leto na milijone turistov, ki so doslej precej oviral promet na cestah. Računajo, da bo leta 1970 prestopilo švedsko medjo okrog 20 milijonov avtomobilov z tujimi registracijami. Poleg tega pa Švedi hočejo svojo deželo čim bolj približati ostali Evropi, zlasti članicam evropske gospodarske skupnosti, katere članica je tudi Švedska.

Nekdanja filmska zvezda kot politik

Nekdanji čudežni otrok filma Schirley Temple se aktivno vključuje v politično življenje. Zdaj je kandidatka republikanske stranke za poslansko zborunico v lokalnih volitvah v Kaliforniji. Tole je izjavila, ko je nastopila kot govornik: »Žalostno je dejstvo, da kot najmočnejša sila na svetu vse globlje stopamo v brezkončno vojno zeno izmed najmanjših in najšibkejših delzel na svetu — Vietnamom!« Upajmo, da nekdanji čudežni otrok ni razočaral Američanov, vsaj tistih ne, ki so enakih misli.

Rešitev križanke št. 5

1. SOTLAR, 7. MUŽIK, 12. OLEATI, 13. RTINA, 14. VOLKO, 15. OLERON, 16. ANSA, 17. BLAZO, 18. MAT, 19. KREK, 20. VRT, 23. IRANS, 25. ANAR, 26. BOLERO, 28. STINA, 29. ORNAT, 30. PROCES, 31. SKALA, 32. ASMARA

Toda Dawson ga je že enkrat poklical nazaj.

»Dajte tole stvarco takoj fotografirati,« je dejal in vzel iz škatlice belega pajka, potem pa naročil obveščevalnemu oddelku, naj v vseh jutrišnjih večernikih objavi:

»Deset funtov nagrade!«

In-spector je za hip umolknil, da bi pre-misil vsebino — »storej: Deset funtov na-grade prejme tisti, ki bi lahko oddal eksemplar na sliki upodobljenega pajka (srebrno beli trup iz stekla, šest nog, dva obrča okrog trupa z dvema podolžnjima trakoma iz bele kovine) ali pa bi vsaj lahko navedel, v kateri trgovini se dobi te vrste blago ali pri kom je morda videl takega pajka. Prijave na in-spectorja Dawsona, soba 58, Scotland Yard. 3.

»Mislim, da vam je tragična usoda našega uboga Dawsona dovolj jasno predstavila na svojem obhodu zadnjih videl v vsem Scotland Yardu znanega detektiva Dawsona. Stal je na enem izmed vzhodnih izhodov Regents parka in je, kot se je zdelo, nekoga pricakoval, nato pa je nenadoma izginil.

Kratko pred počeločjo je kriminalni oddelk prejel obvestilo, da so našli in-spectorja Dawsona umorjenega v Camden Townu. Na truplu, ki še ni bilo čisto mrzlo, so se poznale globoke zareze na vratu, očvidno sledovi davljenja z zanko iz žice, razen tega pa smrtonosni sunek na vratu. V krčevito stisnjeni desnici je držal belega pajka.

Ure, ki so sledile, so bile nedvomno med najtežjimi, kar jih je kdaj preživil Scotland Yard. Sir James Gaskill je z ledeničnim molkom sprejem tekoča poročila in le iztrjanje okrog njegovih energičnih ust je prineslo, kako vre v njem.

Toda Dawson ga je že enkrat poklical nazaj.

»Dajte tole stvarco takoj fotografirati,« je dejal in vzel iz škatlice belega pajka, potem pa naročil obveščevalnemu oddelku, naj v vseh jutrišnjih večernikih objavi:

»Deset funtov nagrade!«

In-spector je za hip umolknil, da bi pre-misil vsebino — »storej: Deset funtov na-grade prejme tisti, ki bi lahko oddal eksemplar na sliki upodobljenega pajka (srebrno beli trup iz stekla, šest nog, dva obrča okrog trupa z dvema podolžnjima trakoma iz bele kovine) ali pa bi vsaj lahko navedel, v kateri trgovini se dobi te vrste blago ali pri kom je morda videl takega pajka. Prijave na in-spectorja Dawsona, soba 58, Scotland Yard. 3.

»Mislim, da vam je tragična usoda našega uboga Dawsona dovolj jasno predstavila na svojem obhodu zadnjih videl v vsem Scotland Yardu znanega detektiva Dawsona. Stal je na enem izmed vzhodnih izhodov Regents parka in je, kot se je zdelo, nekoga pricakoval, nato pa je nenadoma izginil.

Kratko pred počeločjo je kriminalni oddelk prejel obvestilo, da so našli in-spectorja Dawsona umorjenega v Camden Townu. Na truplu, ki še ni bilo čisto mrzlo, so se poznale globoke zareze na vratu, očvidno sledovi davljenja z zanko iz žice, razen tega pa smrtonosni sunek na vratu. V krčevito stisnjeni desnici je držal belega pajka.

Ure, ki so sledile, so bile nedvomno med najtežjimi, kar jih je kdaj preživil Scotland Yard. Sir James Gaskill je z ledeničnim molkom sprejem tekoča poročila in le iztrjanje okrog njegovih energičnih ust je prineslo, kako vre v njem.

Toda Dawson ga je že enkrat poklical nazaj.

»Dajte tole stvarco takoj fotografirati,« je dejal in vzel iz škatlice belega pajka, potem pa naročil obveščevalnemu oddelku, naj v vseh jutrišnjih večernikih objavi:

»Deset funtov nagrade!«

In-spector je za hip umolknil, da bi pre-misil vsebino — »storej: Deset funtov na-grade prejme tisti, ki bi lahko oddal eksemplar na sliki upodobljenega pajka (srebrno beli trup iz stekla, šest nog, dva obrča okrog trupa z dvema podolžnjima trakoma iz bele kovine) ali pa bi vsaj lahko navedel, v kateri trgovini se dobi te vrste blago ali pri kom je morda videl takega pajka. Prijave na in-spectorja Dawsona, soba 58, Scotland Yard. 3.

»Mislim, da vam je tragična usoda našega uboga Dawsona dovolj jasno predstavila na svojem obhodu zadnjih videl v vsem Scotland Yardu znanega detektiva Dawsona. Stal je na enem izmed vzhodnih izhodov Regents parka in je, kot se je zdelo, nekoga pricakoval, nato pa je nenadoma izginil.

Kratko pred počeločjo je kriminalni oddelk prejel obvestilo, da so našli in-spectorja Dawsona umorjenega v Camden Townu. Na truplu, ki še ni bilo čisto mrzlo, so se poznale globoke zareze na vratu, očvidno sledovi davljenja z zanko iz žice, razen tega pa smrtonosni sunek na vratu. V krčevito stisnjeni desnici je držal belega pajka.

Ure, ki so sledile, so bile nedvomno med najtežjimi, kar jih je kdaj preživil Scotland Yard. Sir James Gaskill je z ledeničnim molkom sprejem tekoča poročila in le iztrjanje okrog njegovih energičnih ust je prineslo, kako vre v njem.

Toda Dawson ga je že enkrat poklical nazaj.

»Dajte tole stvarco takoj fotografirati,« je dejal in vzel iz škatlice belega pajka, potem pa naročil obveščevalnemu oddelku, naj v vseh jutrišnjih večernikih objavi:

»Deset funtov nagrade!«

In-spector je za hip umolknil, da bi pre-misil vsebino — »storej: Deset funtov na-grade prejme tisti, ki bi lahko oddal eksemplar na sliki upodobljenega pajka (srebrno beli trup iz stekla, šest nog, dva obrča okrog trupa z dvema podolžnjima trakoma iz bele kovine) ali pa bi vsaj lahko navedel, v kateri trgovini se dobi te vrste blago ali pri kom je morda videl takega pajka. Prijave na in-spectorja Dawsona, soba 58, Scotland Yard. 3.

»Mislim, da vam je tragična usoda našega uboga Dawsona dovolj jasno predstavila na svojem obhodu zadnjih videl v vsem Scotland Yardu znanega detektiva Dawsona. Stal je na enem izmed vzhodnih izhodov Regents parka in je, kot se je zdelo, nekoga pricakoval, nato pa je nenadoma izginil.

Kratko pred počeločjo je kriminalni oddelk prejel obvestilo, da so našli in-spectorja Dawsona umorjenega v Camden Townu. Na truplu, ki še ni bilo čisto mrzlo, so se poznale globoke zareze na vratu, očvidno sledovi davljenja z zanko iz žice, razen tega pa smrtonosni sunek na vratu. V krčevito stisnjeni desnici je držal belega pajka.

Ure, ki so sledile, so bile nedvomno med najtežjimi, kar jih je kdaj preživil Scotland Yard. Sir James Gaskill je z ledeničnim molkom sprejem tekoča poročila in le iztrjanje okrog njegovih energičnih ust je prineslo, kako vre v njem.

Toda Dawson ga je že enkrat poklical nazaj.

»Dajte tole stvarco takoj fotografirati,« je dejal in vzel iz škatlice belega pajka, potem pa naročil obveščevalnemu oddelku, naj v vseh jutrišnjih večernikih objavi:

»Deset funtov nagrade!«

In-spector je za hip umolknil, da bi pre-misil vsebino — »storej: Deset funtov na-grade prejme tisti, ki bi lahko oddal eksemplar na sliki upodobljenega pajka (srebrno beli trup iz stekla, šest nog, dva obrča okrog trupa z dvema podolžnjima trakoma iz bele kovine) ali pa bi vsaj lahko navedel, v kateri trgovini se dobi te vrste blago ali pri kom je morda videl takega pajka. Prijave na in-spectorja Dawsona, soba 58, Scotland Yard. 3.

»Mislim, da vam je tragična usoda našega uboga Dawsona dovolj jasno predstavila na svojem obhodu zadnjih videl v vsem Scotland Yardu znanega detektiva Dawsona. Stal je na enem izmed vzhodnih izhodov Regents parka in je, kot se je zdelo, nekoga pricakoval, nato pa je nenadoma izginil.

Kratko pred počeločjo je kriminalni oddelk prejel obvestilo, da so našli in-spectorja Dawsona umorjenega v Camden Townu. Na truplu, ki še ni bilo čisto mrzlo, so se poznale globoke zareze na vratu, očvidno sledovi davljenja z zanko iz žice, razen tega pa smrtonosni sunek na vratu. V krčevito stisnjeni desnici je držal belega pajka.

Ure, ki so sledile, so bile nedvomno med najtežjimi, kar jih je kdaj preživil Scotland Yard. Sir James Gaskill je z ledeničnim molkom sprejem tekoča poročila in le iztrjanje okrog njegovih energičnih ust je prineslo, kako vre v njem.

Toda Dawson ga je že enkrat poklical nazaj.

»Dajte tole stvarco takoj fotografirati,« je dejal in vzel iz škatlice belega pajka, potem pa naročil obveščevalnemu oddelku, naj v vseh jutrišnjih večernikih objavi:

»Deset funtov nagrade!«

In-spector je za hip umolknil, da bi pre-misil vsebino — »storej: Deset funtov na-grade prejme tisti, ki bi lahko oddal eksemplar na sliki upodobljenega pajka (srebrno beli trup iz stekla, šest nog, dva obrča okrog trupa z dvema podolžnjima trakoma iz bele kovine) ali pa bi vsaj lahko navedel, v kateri trgovini se dobi te vrste blago ali pri kom je morda videl takega pajka. Prijave na in-spectorja Dawsona, soba 58, Scotland Yard. 3.

»Mislim, da vam je tragična usoda našega uboga Dawsona dovolj jasno predstavila na svojem obhodu zadnjih videl v vsem Scotland Yardu znanega detektiva Dawsona. Stal je na enem izmed vzhodnih izhodov Regents parka in je, kot se je zdelo, nekoga pricakoval, nato pa je nenadoma izginil.

Kratko pred počeločjo je kriminalni oddelk prejel obvestilo, da so našli in-spectorja Dawsona umorjenega v Camden Townu. Na truplu, ki še ni bilo čisto mrzlo, so se poznale globoke zareze na vratu, očvidno sledovi davljenja z zanko iz žice, razen tega pa smrtonosni sunek na vratu. V krčevito stisnjeni desnici je držal belega pajka.

Ure, ki so sledile, so bile nedvomno med najtežjimi, kar jih je kdaj preživil Scotland Yard. Sir James Gaskill je z ledeničnim molkom sprejem tekoča poročila in le iztrjanje okrog njegovih energičnih ust je prineslo, kako vre v njem.

Toda Dawson ga je že enkrat poklical nazaj.

»Dajte tole stvarco takoj fotografirati,« je dejal in vzel iz škatlice belega pajka, potem pa naročil obveščevalnemu oddelku, naj v vseh jutrišnjih večernikih objavi:

»Deset funtov nagrade!«

In-spector je za hip umolknil, da bi pre-misil vsebino — »storej: Deset funtov na-grade prejme tisti, ki bi lahko oddal eksemplar na sliki upodobljenega pajka (srebrno beli trup iz stekla, šest nog, dva obrča okrog trupa z dvema podolžnjima trakoma iz bele kovine) ali pa bi vsaj lahko navedel, v kateri trgovini se dobi te vrste blago ali pri kom je morda videl takega pajka. Prijave na in-spectorja Dawsona, soba 58, Scotland Yard. 3.

»Mislim, da vam je tragična usoda našega uboga Dawsona dovolj jasno predstavila na svojem obhodu zadnjih videl v vsem Scotland Yardu znanega detektiva Dawsona. Stal je na enem izmed vzhodnih izhodov Regents parka in je, kot se je zdelo, nekoga pricakoval, nato pa je nenadoma izginil.

Kratko pred počeločjo je kriminalni oddelk prejel obvestilo, da so našli in-spectorja Dawsona umorjenega v Camden Townu. Na truplu, ki še ni bilo čisto mrzlo, so se poznale globoke zareze na vratu, očvidno sledovi davljenja z zanko iz žice, razen tega pa smrtonosni sunek na vratu. V krčevito stisnjeni desnici je držal belega pajka.

Ure, ki so sledile, so bile nedvomno med najtežjimi, kar jih je kdaj preživil Scotland Yard. Sir James Gaskill je z ledeničnim molkom sprejem tekoča poročila in le iztrjanje okrog njegovih energičnih ust je prineslo, kako vre v njem.

Toda Dawson ga je že enkrat poklical nazaj.

»Dajte tole stvarco takoj fotografirati,« je dejal in vzel iz škatlice belega pajka, potem pa naročil obveščevalnemu oddelku, naj v vseh jutrišnjih večernikih objavi:

»Deset funtov nagrade!«

In-spector je za hip umolknil, da bi pre-misil vsebino — »storej: Deset funtov na-grade prejme tisti, ki bi lahko oddal eksemplar na sliki upodobljenega pajka (srebrno beli trup iz stekla, šest nog, dva obrča okrog trupa z dvema podolžnjima trakoma iz bele kovine) ali pa bi vsaj lahko navedel, v kateri trgovini se dobi te vrste blago ali pri kom je morda videl takega pajka. Prijave na in-spectorja Dawsona, soba 58, Scotland Yard. 3.

»Mislim, da vam je tragična usoda našega uboga Dawsona dovolj jasno predstavila na svojem obhodu zadnjih videl v vsem Scotland Yardu znanega detektiva Dawsona. Stal je na enem izmed vzhodnih izhodov Regents parka in je, kot se je zdelo, nekoga pricakoval, nato pa je nenadoma izginil.

Kratko pred počeločjo je kriminalni oddelk prejel obvestilo, da so našli in-spectorja Dawsona umorjenega v Camden Townu. Na truplu, ki še ni bilo čisto mrzlo, so se poznale globoke zareze na vratu, očvidno sledovi davljenja z zanko iz žice, razen tega pa smrtonosni sunek na vratu. V krčevito stisnjeni desnici je držal belega pajka.

Ure, ki so sledile, so bile nedvomno med najtežjimi, kar jih je kdaj preživil Scotland Yard. Sir James Gaskill je z ledeničnim molkom sprejem tekoča poročila in le iztrjanje okrog njegovih energičnih ust je prineslo, kako vre v njem.

Toda Dawson ga je že enkrat poklical nazaj.

»Dajte tole stvarco takoj fotografirati,« je dejal in vzel iz škatlice belega pajka, potem pa naročil obveščevalnemu oddelku, naj v vseh jutrišnjih večernikih objavi:

»Deset funtov nagrade!«

In-spector je za hip umolknil, da bi pre-misil vsebino — »storej: Deset funtov na-grade prejme tisti, ki bi lahko oddal eksemplar na sliki upodobljenega pajka (srebrno beli trup iz stekla, šest nog, dva obrča okrog trupa z dvema podolžnjima trakoma iz bele kovine) ali pa bi vsaj lahko navedel, v kateri trgovini se dobi te vrste blago ali pri kom je morda videl takega pajka. Prijave na in-spectorja Dawsona, soba 58, Scotland Yard. 3.

»Mislim, da vam je tragična usoda našega uboga Dawsona dovolj jasno predstavila na svojem ob

Vitez Moorland

Čopov in Prešernov prijatelj

(Nadaljevanje in konec)

Za današnji zapis nam je še ostala pripoved o sporočilih, ki govore o Prešernovih samomorilskih poskusih.

NANI PILLER

Izmed vseh je pač najbolj avtentično pismo Laschanove sestre Ane (1810 — 1877), poročene s sinom ljubljanskega trgovca Jožefom Pillerjem (1803 — 1881).

Jožef Piller je bil Prešernov sošolec že v Ljubljani, pozneje pa tudi na Dunaju. Kot absoluiran jurist je stopil v službo k ljubljanskemu deželnemu sodišču. — Prešeren je postal s Pillerjem vse življenje v dobrih, toplih prijateljskih odnosih. Gotovo tudi zato, ker je bila Pillerjeva žena sestra pesnikovega prijatelja Antona Laschana.

Zato nam je tudi popolnoma razumljivo vznemirjenje, s katerim je pisala bratu v Frankobrod ob Meni o žalostni vesti iz Kranja.

Nemško pisano pismo, datirano z dne 1. avgusta 1848, je še dandanašnji ohranjeno v ljubljanski Narodni in univerzitetni knjižnici. Pisemce je pisano z nežno žensko pisavo in je že močno obledelo. Vendar pomenja dragocen dokument za oni del Prešernove biografije, ki se dotika temnih pesnikovih let v Kranju.

Anino (doma so ji rekli Nana) pismo, poslovenjeno, slovi takole:

»Pepi (njen mož Jožef Piller) pravi, naj Ti pišem, da so zelo v skrbih za pamet drja Prešerna, ki je bil v Kranju. Pomisli, pretekli teden (od pondeljka dne 24. do nedelje 30. julija 1848) je prišel v gostilno, kamor po navadi zahaja, ter jo (natakarico) vprašal, ali ve za močen žebelj v steni, na katerega bi se mogel obesiti. Mislila je, da gre za šalo, in mu pokazala na steno, kjer je res bil (žebelj). Samo še vrv mi prinesite!« (je rekel Prešeren). Ker mu je spet hotela vrnilti šalo, mu je rekla: »Te pa niste vredni!« Kmalu po tem razgovoru je šla iz sobe, toda po kratkem času se je zopet vrnila. A kako se je prestrašila, ko je videla, da že visi za ovratnico in da je že čisto zaripel. Imela je še toliko prisotnosti duha, da ga je hitro odrezala, a zdravnik ga je zopet obudil k zavesti. A ko se je opomogel, je natakarico oštrel, zakaj ni puštila, da bi visel. Kar je mrtev dr. Crobat (ki je umrl 13. julija 1848), so opazili ljudje na Prešernu veliko izpreamemo. Tega dogodka nismo hoteli verjeti, a je žalibog resenjen, kajti več ljudi iz Kranja je isto pisalo.«

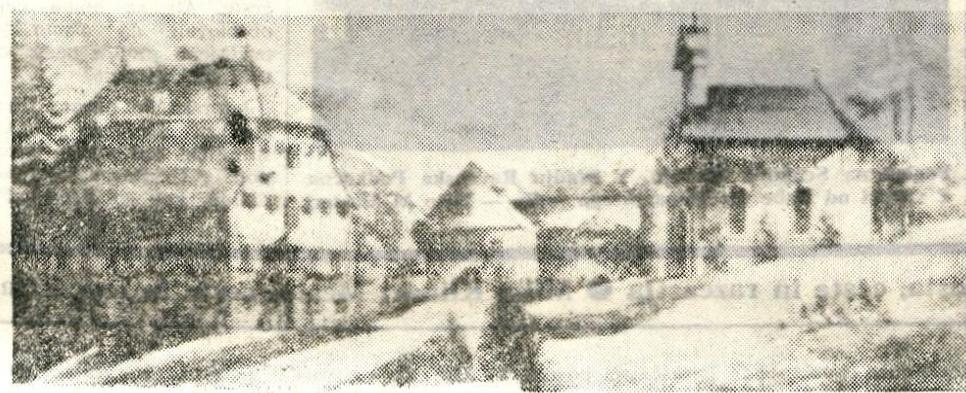
DRUGA VERZIJA

Drugi vir, ki potrjuje resničnost nesrečnega dogodka, je pripoved učiteljice Marije Roosove, pravnukinje goščilnica Jakoba Jalna v Kranju. Teta njena, Albina Roos, roj. Jalen (1839 — 1913), ji je posredovala sporočilo, ki je živel v njihovem rodu:

»Mutter«, tako so rekali svoji materi njeni otroci (bilo jih je kar 16!) je pripovedovala, da je bil Prešeren večkrat zelo potrt in v takem razpoloženju poskusil v njihovi (Jalnovi) hiši napraviti samomor. V shrambi se je obesil z vrvjo na železno omrežje, ki ga je svoji neča-

tega leta z vdovo prejšnjega lastnika Stare pošte, z Nežo Mayer. Torej je bila pozneje to tudi Jalnova gostilna.

Žal, so s podiranjem staroslavne gostilne na Stari pošti pred leti tako pohiteli, da je sedaj kakršnaki rekstrukcija dogodka nemogoča. Predvojni, nekajletni najemnik te gostilne Miro Peterlin, mi je kake mesece pred svojo smrto še zatrjeval, da so v hiši ohranjeni še raznini stenski napis, napisani s Prešernovo ali njegovih prijateljev roko, in da je v kuhihinskem zidu kljuka, na kateri je po tradiciji nekaj hišov viselo Prešernovo telo.

Nekdanja Laschanova graščina Čušperk (l. 1860)

kinji Mariji teta Albina večkrat omenila. Tako ga je »Mutter« našla obešenega in zaklicala: »Gospod doktor, kaj ste vendar mislili? In ga je z lastno roko odvezala.«

Tako poroča drugi vir, ki mu tudi ne moremo odreči avtentičnosti, četudi je bil dosti kasneje evidentiran (še le 1. 1930).

V temi pa je ostala točna določitev gostilne, v kateri je bil storjen samomorilski poskus. V obe gostilni, na Stari pošti in k. Jalnu, je pesnik redno zahajal v kritičnem času, tj. v poletju 1848. Pismo Nani Pillerjeve govori o natakarici. Ta bi utegnila biti Minca Miklavčičeva, »bohinjska roža« kot ji je dvorljivo rekjal Prešeren. Stregla je v gostilni na Stari pošti, pri Nepomuku Mayerju. V Jalnovi gostilni pa so po vsej podobi stregle poleg matere le starejše njene hčere. Tudi odnos pesnika do Ane Jalneve, ki je bila zelo pobožna žena, je bil neki tako spoltiv, da neradi verjamemo v lociranje nesrečnega dogodka v njeno hišo.

Morda pa je nastala kakšna pomota v pripovedi Jalnovih hčer, zato, ker je tudi gostilna Stara pošta od leta 1859 dalje pripadala Jakobu Jalnu. Poročil se je namreč

Ta si jih je leta 1869 prepisal. Od Zupana je dobil rokopis Fran Salezij Finžgar in ga v odlomkih objavil v Katoliškem obzorniku 1. 1904. (Danes hrani Zupanov prepis NUK pod signaturo Ms. 393.)

Ob današnjem zapisu, ki ga namenjam predvsem žalostnemu pismu Laschanove sestre, nas v »Tumačenjih« najbolj zanimajo le oni odstavki, ki govore o nesrečnih pesnikovih samomorilskih poskusih.

»Za revne ljudi je bil Prešeren prava duša. Reveži so hodili vedno k njemu in marsikom je dal po celo pest krajarcev. Prešeren je vse razdal; enkrat je imel že le dve srajci, ko ga pride neki revež prosit, on vkaže svoji sestri, ki je bila prijem, eno mu dati. — Nesreča ga je vendar pekla strašno in večkrat se je hotel ubiti. Enkrat se je hotel

srca Prešernovega se v oce nah premalo poudarja. Prav omenja Stubljev rokopis, da je bilo to za poezijo dobro, za Prešerna samega pa slabo. — Da, slabo zato, ker je bil pesnik. Ko bi bil čisto navaden povprečen, bi ga vse to ne vznemirjalo. Pesnik pa mora trpeti — to je njegov poklic! Če mu pekla drugi ne ustvarijo, ustvari si ga sam. In ta boj proti namišljenemu ali resničnemu trpljenju je tisti mogočni navor, ki lirika dviga vedno višje ter mu daje najlepših idealnih misli in snovi.«

Tako Finžgar! Tako poenostavljen je gledala na pesnikovo usodo doba na prelomu stoletja... Seveda pa danes bolje vemo, kaj vse je trlo njegovega duha, kako mu je kragulj trgal srce, ko je gledal v brezup prihodnjih dni in ni mogel učenati praznosti. Ob misli na svoje pesniško poslanstvo se je zavedal, da mora trpeti, brez miru...

Zato moramo seveda zavzeti sleherno plehko, češ, pesnik je poskušal napraviti samomor zaradi nesrečne ljunbezi.

VITESKI NASLOV

Ob koncu naših kramljaj o pesnikovem zvestem prijatelju Antonu Laschanu — vitezu Moorlandu, moramo poskusiti, še razložiti njegov plemiški naslov.

Kot poslednji nemški župan Ljubljane (županoval je od leta 1874 do leta 1882) si je Laschan pridobil nedvomne zasluge za ureditev raznih komunalnih zadev, posebno se je trudil da bi ljubljansko barje ne prizadevalo tolike škode z vsakoletnimi poplavami. Prav za uspehe pri osuševanju ljubljanskega morosta (in tudi seveda za druge zasluge) mu je cesar Franc Jožef leta 1883 podelil dedno plemstvo z naslovom vitez Moorland (Moor — močvirje). Utegnil pa si je izbrati Laschan ta naslov še zaradi nečeesa drugega: okrog njegovega rodbinskega gradu na Čušperku se še dandanašnji širijo močvirja ob rečici Račni. Kaj, ko Laschanov viteški naslov le ne meri izključno na ljubljansko barje? Saj so tedaj kandidati za podelitev plemstva smeli sami izbrati svoj novi naslov. (Tako si je npr. dr. Janez Bleiweis izbral predikat Trstenški, pač po rodnem kraju svojih dedov.)

A naj bo tako ali tako, ime viteza Moorlanda — Antonia Laschana, se bo vedno s simpatijo izgovarjalo ob imenih učenjaka Matije Čopa in pesnika Prešerna.

Črtomir Zorec

NESPROZENA PISTOLA

In še eno poročanje je pred nami, ki govori o nesrečnih drugih pesnikovih samomorilskih poskusih.

(Pri tem se hote ognemo literarno pisanega sestavka Franca S. Finžgarja »Oh, ne dajte mi pištola...«, ki ga je kot podlistek priobčil »Slovenec« dne 9. septembra 1905. Ognemo zato, ker je vir njegov, Trdinova predavanja bolj faktografski.

Ko je, pozneje tako slovit bard dolenske deželice, pisatelj Janez Trdina l. 1863 in 1864 služboval kot profesor še na reški gimnaziji, je med svoja predavanja o hrvaški literaturi, kaj rad vpletel tudi kako pripoved o našem Prešernu.

Bodri sedmošolec Vinko Stubelj iz kraškega Stanjela si je Trdinove besede o Prešernu skrbno zapisoval. Zvezčiču je dal naslov »Tumačenja«.

V goriški bogoslovnici, kamor je Stubelj po končani gimnaziji vstopil, je »Tumačenja« posodil svojemu šolskemu tovarišu Jožefu Zupanu z Dobrave.

na Bleškem jezeru ustreliti, ali pištola se k sreči ni hotel izprožiti. Tako tudi enkrat v Ljubljani.

FINŽGARJEVE MISLI

Finžgar, sam žlahtnik Prešernov, četudi le daljni, doda Trdinovi pripovedi še svoja »tumačenja«:

»Ne bom opravičeval Prešerna, le na to bi opozoril, da ni tako težko psihološko umevatj njegovega življenja. Udarce in razočaranja prebi je lahko mož suhega srca, matematične sodbe — mož filozof. Pesnikovo srce pa je preveč občutljivo, prenežno in prešibko, da bi ostalo ledeno na razvalinah lepih nad. — In resnica je, da so liriki vseh narodov kolikor toliko nesrečni. Čeprav pa njihova nesreča ni taka, da bi spravila realnega, načadnega človeka, ki ima sicer komaj le za lečo srca, iz tira. Kaj takega, kar je morilo Prešerna, bi srednješki, suhoparni zemljani polplknil s čašo vina in bi le gel ter do osmih izvrstno spel.«

»In ta moment liričnega

Po Prešernovih stopinjah

Uboj na Jesenicah

Ali je Peter Svetina zabodel Husnijo Grgića zaradi ljubosumnosti?

V nedeljo ob 3.30 je 36-letni Peter Svetina, doma z Jesenic, z nožem do smrti zabodel 26-letnega Husnija Grgića, nazadnje stanujočega na Jesenicah.

Storilec in pokojnik sta bila pred ubojem skupaj v gostilni. Storilec je prosil Grgića, da bi šla skupaj k Svetinovi.

Na ovinku trčila

V sredo ob 22.10 sta na cesti II. reda v Jasni pri Kranjski gori trčila osebni avto KU-S-741, ki ga je vozil nemški državljan Wolfgang Klemm in osebni avto UD-10001-1, italijanski voznik Albino Schnabl. Voznika sta se srečavala na blagem ovinku in trčila. Škode je za 50 tisoč starih dinarjev.

-sz

Pripeljal s preveliko hitrostjo

V nedeljo ob 2.30 se je na cesti II. reda Bled—Bohinj med vasema Nomenj in Obrne zgodila huda prometna nesreča voznika osebnega avtomobila KR 95-97 Gojku Prezlu iz Kranjske gore. Prezelj je pripeljal v ovinek s preveliko hitrostjo, zato ga je začelo zanašati po cesti in je zapeljal s ceste. Pri tem se je avtomobil močno poškodoval in je na njem škode za 400.000 starih dinarjev.

-sz

Nenadoma prečkala cesto

Na Ljubljanski cesti v Kranju se je v četrtek ob 15.12 hudo ponesrečila Ana Opeka iz Kranja. Opekova je nenadoma prečkala cesto izven prehoda za pešce, zato jo je voznica osebnega avtomobila LJ 460-00 Marija Štucin iz Stražišča zbilja po cesti. Opekova se je hudo ranila.

-sz

zeni, ki se je pred časom od njega odselila, da bi se skušaj pogovorili. Svetinova je bila namreč potem, ko se je odselila od moža, večkrat skupaj z Grgićem. Grgić je Svetinovo prošnjo zavrnil in je odšel sam iz lokalne. Napotil se je proti stanovanju Svetinove žene. Tu pa ga je na hodniku dohitel Svetina, nakar sta se začela prepričati in pretepoti. Med pretepotom je Svetina potegnil nož in z njim dvakrat zabodel Grgića, ki je ranam podlegel. Preiskava o uboju še ni zaključena, vendar do sedaj znane okoliščine kažejo, da je uboju botrovala ljubosumnost. -sz

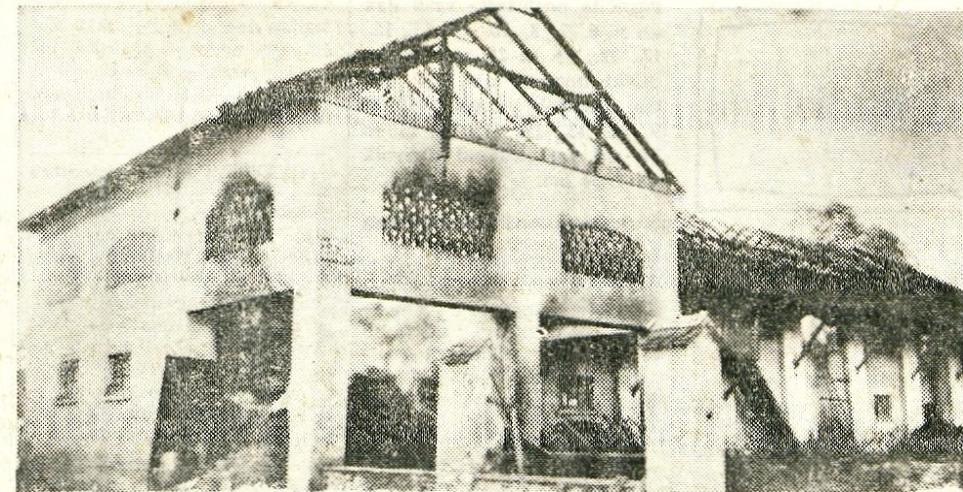
Tovornjak zapeljal med otroke

Na prehodu za pešce na Koroški cesti v Kranju je v ponedeljek ob 10.55 tovorni avto LJ 581-51, ki ga je vozil Milan Pirkovič iz Ljubljane, podrl triletnega Roberta Križaja in šestletno Mirjano Bazovič. Robert Križaj je hudo ranjen, Mirjana Bazovič pa laže.

V času, ko se je prijetila nesreča, je šla prek prehoda za pešce skupina 35 otrok, ki so jih vzgojiteljice iz otroškega vrta peljale na sprehod po mestu. Otroci so prečkali cesto tako, da so šli prek prehoda po dva in dva skupaj. Tovornjak, ki je pripeljal od Zlatega polja po Koroški cesti, pa je z neznanjano hitrostjo zapeljal med otroke. Vsa sreča, da jih ni zadel še več. -sz

Mopedist zadel pešca

V soboto ob 19.40 je na cesti Kranj Golnik voznik mopedu Anton Bercko iz Gorič zadel Staneta Ceglarja iz Kranja, ki je šel peš ob kolesu po desni strani ceste. Pešec je bil laže ranjen, mopedist Bercko pa teže. -sz

POGORELO GOSPODARSKO POSLOPJE V CERKLJAH — V soboto ob 15.20 je začelo goreti gospodarsko poslopje župniškega urada Cerkle, katerega ima v najemu Kmetijsko-živilski kombinat iz Kranja, delovišče Pšenična polica pri Cerkljah. Pogorelo je ostrešje hleva, približno 50.000 kg slame in nekateri drugi predmeti. Gmotna škoda znaša 4,500.000 starih dinarjev. Požar so povzročili otroci, ki so zakurili ogenj, da bi pekli koruzne storže. — Foto: F. Perdan

Zaneslo ga je s ceste

V soboto ob 4.30 je na relaciji Lesce—Bled zaneslo s ceste osebni avto KR 115-41, ki ga je vozil Jože Mokorel z Jesenic. Avtomobil je zaradi prevelike hitrosti vrglo 10 metrov stran od ceste, kjer se je prevrnil. Voznik je bil laže ranjen. Na avtomobilu je škoda za 2 milijona starih dinarjev. -sz

Obtičal v grmovju

Med Predvorom in Belo je v nedeljo zaneslo s ceste v grmovje voznika osebnega avtomobila LJ 575-09 dr. Zorana Železnikarja iz Ljubljane. Do nesreče je prišlo zaradi tega, ker je Železnikar vozil s preveliko hitrostjo. Na avtomobilu je škoda za 350.000 starih dinarjev. -sz

Tovornjak v drevo

V bližini vasi Belca je v soboto ob 21. uri iz doslej še neznanih vzrokov zapeljal s ceste in se zaletel v drevo tovornjak, ki ga je vozil Beogračan Radomir Rajkovič. Voznik je bil hudo ranjen in so ga prepeljali v jeseniško bolnišnico. Na tovornjaku je škoda za 400.000 starih din.

Osebni avto LJ 251-75, ki je bil ukraden v Ljubljani, so uslužbeni tajništva za notranje zadeve dobili v gozdu ob cesti Vodice—Sp. Brnik, kjer so ga neznanci pustili, potem ko so se zaleteli v drevo in je avto začel goreti. — Foto: F. Perdan

Cerkle za dvojni praznik

Prejšnjo sredo, pozno zvečer, se je končala razširjena seja sveta krajevne skupnosti Cerkle, ki so ji prisostvovali tudi predstavniki družbeno-političnih organizacij in društev. Na seji so razpravljali o letosnjem praznovanju krajevnega praznika in 50-letnici oktobrske revolucije.

Pribivalci Cerkelj in okoliških vasi se vsako leto v tem času spominjajo na noč od 3. na 4. oktober 1944, ko so partizani napadli belogradistično postojanko v Cerkljah.

Letosni dvojni praznik bodo praznovali od 1. do 8. oktobra. Že 30. septembra bodo mladinci zakurili kresove po okoliških hribih. V nedeljo, 1. oktobra, se bodo zvrstile ražne športne prireditve, ki se bodo nadaljevale vse do 8. oktobra. Prireditve in tekmovanja pa bodo izvedli še gasilec, člani avto-moto dru-

štva, komisija za varnost in vzgojo v cestnem prometu, rdeči križ, šahovska sekcija, šolsko športno društvo, komisija za spomeniško varstvo, mladina KUD Davorin Jenko Cerkle, strelska družina in ostale organizacije. Program je tako pester, da bo tudi po več prireditiv na dan. Krajevna skupnost bo imela na sam dan praznovanja, tj. 4. oktobra, slavnostno sejo, mladina pa bo ta večer po okoliških krajih še enkrat zakurila kresove. Slavnostna akademija bo v soboto zvezcer, 7. oktobra, v dvorani kina Cerkle, v nedeljo pa bo velika proslava rdečega križa; lov na lisico, ki jo priredi avto-moto društvo in ogled spomeniške hiše v Sidražu, ki je kulturni spomenik in spomenik iz NOB, v kateri so belogradisti po izdaji postrelili domače in nekaj partizanov. R. C.

Jezero Črnava ozdravljen

O težavah jezera Črnava v Predvoru in o raznih neuspehl poskusih, da bi bilo jezero vedno polno in voda ne bi pronica oziroma odtekala skozi dno jezera, smo v našem časniku že večkrat pisali. Pred dnevi pa je bilo končano še eno takšno »reševanje«.

To zadnje »reševanje« je opravil Geološki zavod iz Ljubljane, ki je na začetku tudi predlagal, kako bi rešili ta večletni problem v Predvoru. Za rešitev jezerskega dna, za katero sedaj Geološki zavod iz Ljubljane zagotavlja, da bo držalo vodo pet let (in prav gotovo tudi potem), je kranjska občinska skupščina tokrat namenila 36 milijonov in pol starih dinarjev. Da voda ne bi več odtekala skozi dno, pa so porabili skozi dno, pa so porabili 330 ton cementa, 200 ton peska, 50 ton bentonita in razne druge kemikalije. Ves ta material so s pritiskom do 15 atmosfer vbrzali v 33 dvajset metrov globokih vrtin ob jezeru. Tako

so okrog jezera naredili nekakšno betonsko pregrajo, ki bo v prihodnjih preprečevala odtekjanje vode skozi dno.

Prvi uspehi in upanje, da bo dno držalo vodo, so že vidni. To dokazuje, ker je jezero polno že od 21. avgusta letos in se od takrat gladina vode ni prav nič znižala. Tako sedaj v jezero priteče vsako minutu tri do štiri metre vode, prav tako pa jo tudi toliko odteče. A. Z.

Nova Prešernova koča

V soboto bo v Prešernovi koči na Stolu zadnja seja odpora za izgradnjo Prešernove koče, na kateri bodo uradno predali v upravljanje novo Prešernovo kočo planinskemu društvu Javornik—Koroška Bela.

Postojanka je bila letos zelo dobro obiskana. Veliko je bilo tujih turistov, predvsem Avstrijev. Računajo, da se bo v prihodnjih letih promet že značno povečal. -R.

Radio

Poročila poslušajte vsak dan ob 5., 6., 7., 8., 10., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri. Ob nedeljah pa ob 6.05., 7., 9., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri.

SREDA — 27. septembra

8.05 Glasbena matineja — 8.55 Pisani svet pravijo in zgodb — 9.10 Deset let Otroškega zbera RTV Ljubljana — 9.25 Pesmi in plesi jugoslovenskih narodov — 10.15 Majhen recital klarinetista Igorja Karolina — 10.45 Clovek in zdravje — 10.55 Glasbena medigra — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.20 Od melodije do melodije — 12.10 Dunajski simfonični or-

kester — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Cež hrib in dol — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Trije zabavni ansamblji — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 14.55 Kreditna banka in hranilnica Ljubljana — 15.20 Glasbeni intermezzo — 15.40 Drobni odlomki iz opere Trubadur — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Mladina sebi in vam — 18.00 Aktualnosti doma in v svetu — 18.15 Iz operetnega sveta — 18.45 Naš razgovor — 19.05

Glasbene razglednice — 20.00 Lahko noč, otroci — 20.10 Velike ure opere — 22.10 Za ljubitve jazzu — 22.50 Literarni nočturno — 23.05 Poje vam Ella Fitzgerald

ČETRTEK — 28. septembra

8.05 Glasbena matineja — 8.55 Radijska šola za višjo stopnjo — 9.25 Baletna suita — 9.45 Glasbena pravljica — 10.15 Minute z našimi solisti v popularnih operah — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.20 Stirideset minut z orkestri — 12.10 Melodije in ritmi — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Novi posnetki Tončke Maroltove — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Zabavni orkestri in zbori — 15.20 Glasbeni intermezzo — 15.30 Baskovske narodne pesmi — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05

Cetrtkov simfonični koncert — 18.00 Aktualnosti doma in v svetu — 18.15 Turistična oddaja — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Lahko noč, otroci — 20.10 Cetrtkov večer demačih pesmi in napevov — 21.00 Literarni večer — 21.40 Glasbeni nočturno — 22.10 Bosanski in črnomorski motivi v jugoslovanski umetni glasbi — 23.05 Nočni mozaik jazzu

PETEK — 29. septembra

8.05 Opera matineja — 8.55 Pionirski tedenik — 9.25 Igra zabavnih orkestrov RTV Zagreb — 10.15 Dvajset minut pri skladatelju Maksu Ungerju — 10.35 Naš podlistek — 10.55 Glasbena medigra — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.20 Melodije za vas — 12.10 Simfonični orkester RTV Ljubljana

Televizija

SREDA — 27. SEPTEMBRA

17.00 Porčila — 17.05 Doktor Jojboli — serijska lutkovna igra (RTV Zagreb) — 17.25 Poljudnoznanstveni film — 17.55 TV obzornik (RTV Ljubljana) — 18.15 Združenje radevodenje — oddaja za otroke (RTV Zagreb) — 19.00

Reportaža (RTV Beograd) — 19.20 S kamero po svetu (RTV Ljubljana) — 19.45 Prenos nogometne tekme Tottenham Hotspurs : Hajduk iz Londona (Evrovizija) — 20.30 TV dnevnik (RTV Beograd) — 20.45 Drugi polčas tekme v Londonu (Evrovizija) — 21.30 Cik cak — 21.40 Mozaik kratkega filma: Filmi Vladana Sljepčevića — 22.10 Jazz festival v Ljubljani (RTV Ljubljana) — 22.40 Z nogometnih tekem Madžarska - DR Nemčija in ZR Nemčija : Francija (RTV Ljubljana — Beograd) — 24.00 Zadnja poročila (RTV Ljubljana) — Drugi spored: 21.00 Spored italijanske TV

ČETRTEK — 28. SEPT.

9.40 TV v šoli — ponovitev ob 14.50 (RTV Zagreb) — 11.00 Angleščina — ponovitev ob 16.10 (RTV Beograd) — 17.05 Poročila — 17.10 Vijavaja — ringaraja — 6. oddaja — 17.55 TV obzornik — 18.15 Po sledih napredka (RTV Ljubljana) — 18.35 Glasbeni bienale v Zagrebu (RTV Zagreb) — 19.00 Tožarjenja — humoristična oddaja (RTV Beograd) — 19.40 TV prospect (RTV Zagreb) — 19.54 Propagandna medigra (RTV Ljubljana) — 20.00 TV dnevnik — 20.30 Aktualni razgovori (RTV Beograd) — 21.10 Cik cak (RTV Ljubljana) — 21.20 Ko je meč

krojil pravico — serijska igra (RTV Zagreb) — 22.05 Srečanje z Leonidom Koganom — glasbena oddaja (RTV Skopje) — 22.20 TV dnevnik (RTV Beograd) — Drugi spored: 17.55 Včeraj, danes, jutri — 18.15 Mladinska tribuna — 18.35 Spored JRT — 19.40 Propagandna oddaja (RTV Zagreb) — 19.54 Lahko noč, otroci — Sarajevo (RTV Beograd) — 21.00 Spored italijanske TV

PETEK — 29. SEPTEMBRA

9.40 TV v šoli — ponovitev ob 14.50 — 10.40 Angleščina — ponovitev ob 15.50 (RTV Zagreb) — 11.00 Osnove sloš-

ne izobrazbe — ponovitev ob 16.10 (RTV Beograd) — 17.25 Porčila — 17.30 Oddaja za otroke (RTV Skopje) — 17.55 TV obzornik — 18.25 Glasbeni magazin — 19.00 Na sedmi stezi — oddaja o športu — 19.30 Cik cak — 19.35 Forma viva 67 — clovek in kultura (RTV Ljubljana) — 20.00 TV dnevnik (RTV Beograd) — 20.30 Cik cak — 20.38 Celovečerni film — 22.10 Zadnja poročila (RTV Ljubljana) — Drugi spored: 17.55 Včeraj, danes, jutri — 18.15 Mladi na zaslonu — 19.05 Mozaik — Sarajevo — 19.54 Lahko noč, otroci (RTV Zagreb) — 21.00 Spored italijanske TV

Kino

Kranj CENTER

27. septembra amer. barv. zgod. CS film BEN HUR ob 15.30 in 19. uri
28. septembra amer. barv. zgod. CS film BEN HUR ob 15.30 in 19. uri
29. septembra amer. barv. zgod. CS film BEN HUR ob 15.30 in 19. uri

Kranj STORŽIČ

27. septembra franc. barv. CS film NAJSTAREJŠI FERCHAUD ob 16., 18. in 20. uri
28. septembra amer. barv. pustolovski film ROBIN HOOD ob 16., 18. in 20. uri
29. septembra amer. barv. pustolovski film ROBIN HOOD ob 16., 18. in 20. uri

Kranj SVOBODA

27. septembra franc. CS drama VOJNA JE KONČANA ob 20. uri

Jesenice RADIO

27. septembra amer. barv. film ZBIRALEC
28. septembra franc. barv. cinem. film ČLOVEK IZ

HONGKONGA

29. septembra franc. cinem. film STRELA IN PEKEL

Kino PLAVZ

27. septembra franc. barv. cinem. ČLOVEK IZ HONGKONGA

28. septembra sovjetski film KAKO NAJ VAS POKLIČEM?

29. septembra sovjetski film KAKO NAJ VAS POKLIČEM?

Dovje Mojstrana

28. septembra amer. barv. cinem. film CIMARRON

Kranjska gora

28. septembra amer. barv. film ZBIRALEC

29. septembra amer. barv. cinem. CIMARRON

Kamanik DOM

27. septembra kubanski film MLADI UPORNIK ob 20. uri

28. septembra kubanski film MLADI UPORNIK ob 17.15 in 20. uri

Skofja Loka SORA

27. septembra amer. barv. CS film VELIKI POBEG ob 17. in 20. uri

28. septembra amer. barv. CS film VELIKI POBEG ob 17. uri, franc. film DNEVNÍK ŽENE V BELEM ob 20. uri

29. septembra franc. film DNEVNÍK ŽENE V BELEM ob 18. in 20. uri

Zdravstveno zavarovanje kmetov

Pripravlja se nov osnutek zakona

že od julija oziroma sredine avgusta letos se v naši republike razpravlja o zdravstvenem zavarovanju kmetov. Takrat sta republiški sekretariati za delo in republiški zavodi za socialno zavarovanje poslala vsem občinskim skupščinam in komunalnim skupnostim socialnega zavarovanja kmetov ter nekaterim republiškim organom vsak svoj osnutek novega zakona o zdravstvenem zavarovanju kmetov.

Zdravstveno zavarovanje zasebnih kmetov je bilo v Sloveniji urejeno 1959. leta z republiškim zakonom o zdravstvenem zavarovanju kmetijskih proizvajalcev. Ta zakon je bil 1961. leta spremenjen in je potem veljal do 1. januarja 1966. Takrat pa je bil sprejet sedanji zakon, ki je hkrati uveljavil tudi samoupravljanje in samofinanciranje kmečkega zavarovanja. Tako imajo danes kmete — zavarovani svoje komunalne in republiško zavarovalno skupnost, njihovi prispevki pa so edini vir dohodkov skladov kmečkega zdravstva.

Marca letos je zvezna skupščina sprejela novo temeljnega zakona o zdravstvenem zavarovanju, ki daje republikam tudi večjo pristojnost pri reševanju pravic zdravstvenega varstva. Prav tako nova pooblašča republike,

da lahko določijo tudi druge vire dohodkov skladov.

Tako po izidu te novele temeljnega zakona pa je republiški sekretariat za delo začel pripravljati spremembe in dopolnitve sedanjega republiškega zakona o zdravstvenem zavarovanju kmetov. Priprome na ta osnutek so kmalu pripravili v izvršnem odboru republiške skupnosti socialnega zavarovanja kmetov. Teh priprav pa je bilo toliko in tako različne od osnutka, da so bile pravzaprav poseben zakonski osnutek. Tako sta se v razpravi naenkrat pojavila dva osnutek.

Pred kratkim so o oba osnutekh razpravljali razni odbori republiške skupnosti. Razpravljali so predvsem o glavnih nasprotjih oba osnutekov; o zavarovancih, o širini zdravstvenega varstva in o financiranju zavarovanja.

Trenutno se večina zavema, da se sedanje število zavarovancev ne bi smelo zmanjšati, prispevki za zdrav-

Prodam

Prodam 2 m suhih smrekov PLOHOV — 5 cm in enofazni STEVEC. Informacije pri Zagaruju Matevžu, sv. Duh, Škofja Loka 4573

Prodam novo kuhinjsko POHISTVO. Britof 41, Kranj 4574

Prodam KRAVO z drugim teletom. Jama 6, Kranj 4661

Prodam HRUŠKE tepke. Stefanja gora 4, Cerknje 4662

Prodam SLAMOREZNICO starejši model in BRANE za na ploh. Sr. vas 67, Šenčur 4663

Prodam dobro ohranjeno KMECKO HISO s hlevom, 7 km od Kranja. Naslov v oglašnem oddelku 4664

Prodam dva PRASICA po 40 kg težka, Zupan Anica, Bistrica 59, Tržič 4665

Prodam KRAVO, 7 mescev brejo, dobra mlekarica. Smedic Rudolf, Bistrica 28, Tržič 4666

Prodam zazidljivo PARCELO v Dupljah. Naslov v oglašnem oddelku 4667

Prodam eno leto staro TELICO. Breg ob Savi 12, Kranj 4668

Prodam veliko sobno LIPO. Žagar Jože, Šenčur 68 4669

Prodam 6 tednov stare PRASICKE. Gorica 1, Radovljica 4670

Prodam usnjeno dolg črn PLAŠČ (boks) in KROMPIR cvetnik. Voklo 12, Šenčur 4671

KADAR VOZIS,
NE BERI!
KADAR BEREŠ, BERI
PAVLICO!

Prodam levi STEDILNIK gorene — skoraj nov — in POMIVALNO MIZO po ugodni ceni za 50.000 S din. C. na Klanec 3, Kranj 4672

Prodam skoraj nov električni namizni SIVALNI STROJ. Naslov v oglašnem oddelku 4673

Prodam FIAT 750, dobro ohranjen za 750.000 S din. Trojjarjeva 35, Stražišče 4674

Prodam desni emajliran STEDILNIK gorene v dobrem stanju. Jagodic, Cerknje št. 19 4684

Prodam nedograjeno HISO v okolici Trate pri Šk. Loki. Naslov v oglašnem oddelku 4685

Kupim

Kupimo večje število kvalitetnih žlindrinj ZIDAKOV. Krajevna skupnost Besnica, pošta Zg. Besnica, telefon 21-607 4675

Kupim navadno HARMONIKO. Močnik, Dobrava 10, Cerknje 4676

Ostalo

ROLETE-LESENE, plastične, platenne, struženje in lakeranje parketa naročite pri SPILERJU LOZETU, Radovljica, Gradnikova 9, telefon 70-046 4629

APNO — prvo vrstno žgano, po industrijski ceni dobavlja takoj na dom in sprejema naročila KŽK Kranj — kooperacija, skladisče c. JLA, nasproti kina Center, telefon 22-143 4516

Razprave o novem zakonu o zdravstvenem zavarovanju kmetov še niso zaključene. Poslanci se tudi ne bodo odločali o obeh dosedanjih osnutkih. Republiški sekretariat za delo bo namreč pripravil nov osnutek zakona in ga dal v širšo razpravo.

A. Žalar

OZIMNICA

Krompir, sadje, zelenjava itd. najugodnejše kupite pri KŽK Kranj — kooperacija. Sprejemamo tudi naročila v skladu s nasproti kina Center.

Nadalje obveščamo cene, da je od danes dalje naše skladisce, kjer dobite po konkurenčnih cenah, krmila, gnojila in drug reproducijski material za kmetijstvo, odprt neprekinjeno od 6. do 16. ure.

KŽK Kooperacija

VELETRGOVINA
ŽIVILA
KRAJN

OBJAVLJA
prodajo osebnega avtomobila

FIAT 1300
letnik 1964

Prodaja bo na javni licitaciji v petek, dne 29. septembra 1967, ob 15. uri v prostorjih avtoparka podjetja na Savski cesti 28.

ZACETNA CENA JE
12.000,00 N din

Prednost do nakupa imajo družbene organizacije. Interesenti si lahko avto ogledajo vsak dan od 7. — 12. ure v garazah podjetja na Savski cesti 28.

K licitaciji se lahko priglasi vsakdo, ki prej položi 5% varščino od začetne cene. Družbene organizacije morajo priložiti pooblastilo.

Divjad povzročila precej škode

Kmetovalcem Štefanji gore in okoliških vasi pod Krvavcem letos divjad dela na kmetijskih pridelkih precejšnjo škodo. Sedaj je najbolj prizadeta ajda, saj je divjad, predvsem srne, uničila skoraj polovico pridelka. Letos so kmetovalci Štefanji gore že drugič prizadeti. Prvikrat jim je toča uničila precejšnji del pridelkov, zlasti žitaric, sedaj pa divjad.

Precej škodo jim delajo tudi divji prasiči, saj so nekateri travniki kar dobro razkriti. Pod Ambrožem se je pojavit tudi medved in raztrgal nekaj ovac, škodo pa delajo tudi jelenci, zajci in druga divjad. Kmetovalci pričakujejo, da jim bo škodo povrnili zavod za gojitev divjadi Kozorog Kamnik, ki ima tod svoja lovišča. -re

Mali nogomet

Sindikalne športne igre

Minulo soboto, 23. septembra, in pondeljek, 25. septembra, popoldne so se na športnem stadionu v Kranju pomerila na sindikalnih športnih igrah v malem nogometu moštva iz Standarda, Centrala, LIK, Exoterma, Tekstilindusa, Kovinarja, Iskre, Tekstilnega šolskega centra in Save.

REZULTATI: sobota, 23. septembra — Standard : Central 3 : 0 (1 : 0), LIK : Exoterm 0 : 2 (0 : 0), Tekstilindus : Kovinar 1 : 1 (1 : 0).

REZULTATI: pondeljek, 25. septembra — Iskra : Standard 0 : 0, Tekstilni šolski center : Sava 0 : 3 (brez tekme), Kovinar : LIK 3 : 1 (0 : 0).

V soboto, 30. septembra, se bodo srečali Exoterm : Tekstilindus, Standard : Kovinsko podjetje, Central : Iskra. V pondeljek, 2. oktobra pa se bodo srečali Kovinsko podjetje : Central in Sava : Standard.

Na sliki moštvi LIK in Exoterma, kjer je Exoterm premagal LIK v malem nogometu z 2 : 0.

Z.

Vsem mopeditom na območju občine Kranj

Zdravstveni dom Kranj obvešča, da se bodo pričeli redni zdravniški pregledi 2. oktobra 1967 v zdravstvenem domu Kranj. Vsi kandidati se morajo obvezno prijaviti v kartoteki — informacije Zdravstvenega doma, kjer jim bo določen datum pregleda. Prijavijo se lahko osebno ali telefonično od 6. do 19. ure.

Poudarjam, da bodo pregledi vsak dan popoldne ob 16. uri, razen ob sredah, ko so pregledi ostalih voznikov (kateg. B, C, D, E, F).

Stevilo pregledov na dan je omejeno, zato prosimo vse vozlike, da se točno držijo določenega datuma.

Vsek kandidat mora prinesi s seboj državni kodel za 150 S din.

Uprava ZD Kranj

Gorenjsko prvenstvo srednjih šol v atletiki

Iskra in Škofja Loka

V nedeljo se je na stadionu v Kranju borilo prek sto tekmovalcev in tekmovalk za naslove gorenjskih srednješolskih prvakov v atletiki za leto 1967 in za prehodni prapor ObZTK Kranj ter pokal padlih skojevev v konkurenčni ekipi. Največ uspeha so imeli predstavniki poklicne šole Iskra iz Kranja v moški in dijakinje gimnazije Škofja Loka v ženski konkurenčni.

Naprave na stadionu zaražali dežja v prejšnjih dneh niso bile najboljše, zato moramo biti z rezultati zadovoljni. Med posamezniki je bil z dvema zmagama najuspešnejši Dušan Prezelj, predstavnik PS Iskra, pri dekleh pa je dva naslova osvojila Branka Šolar iz kranjske gimnazije, ki je zmagala v istih disciplinah kot Prezelj (višina, daljina).

REZULTATI — moški —
100 m: Starman (G. Sk. L.) 12,2; Babič (Iskra) 12,3; Drolc (TTŠ) 12,4; **300 m:** Spik (I) 39,0, Kalan (G. Sk. L.) 39,6, Drolc (TTŠ) 39,8; **1000 m:** Stromajer (TTŠ) 2:38,4, Hafner (G. Sk. L.) 2:39,6, Kafol (TTŠ) 2:52,8; **višina:** Prezelj (I) 175, Krumpak (G. Kr) 165, Jurjevič (I) 165; **daljina:** Prezelj (I) 631, Krumpak (G. Kr) 592, Dolenc (I) 579, krogla: Mokič (I) 11,95, Zupan (I) 11,57, Šipljak (G. Kr) 11,14; **4 × 100 m:** PS Iskra 47,5, G. Sk. Loka 48,1, G. Kranj 48,8; **ženske — 100 m:** Osvonikar (G. Sk. L.) 13,1, Bizjak (G. Kr) 13,2, Simeč (G. Kr) 13,6; **600 m:** Ušeničnik (G. Sk. L.) 1:59,4, Jerše (G. Sk. L.) 2:01,0, Bogataj (ESS) 2:01,2; **višina:** Šolar (G. Kr) 135, Jelenc (TTŠ)

133, Otoničar (TTŠ) 129; **daljina:** Šolar (G. Kr) 458, Bizjak (G. Sk. L.) 458, Osvonikar (G. Sk. L.) 442; **krogla:** Hladnik (ESS) 8,76, Tavčar (G. Sk. L.) 8,70, Žagar (ESS) 8,64; **4 × 100 m:** G. Sk. Loka 55,9, G. Kranj 57,6, Ekonomška srednja šola Kranj 58,2. **Vrstni red moških ekip — gorenjsko prvenstvo:** 1. PS

Iskra Kranj 135, 2. Gimnazija Škofja Loka 101, 3. Gimnazija Kranj 94, 4. Tehniška tehnika šola Kranj 90; **občinsko prvenstvo:** 1. PS Iskra 7500 točk, 2. Gimn. Kranj 6424, 3. TTŠ 6035; **ženske — prvenstvo Gorenjske:** 1. Gimnazija Šk. Loka 113, 2. ESS 94, 3. Gimn. Kranj 89, 4. TTŠ 49; **občinsko prvenstvo:** 1. ESS 4023, 2. Gimn. Kranj 3969, 3. TTŠ 3029.

V nedeljo pa bo na stadionu v Kranju občinsko atletsko prvenstvo za osnovne šole.

M. Kuralt

Gorenjska rokometna liga
Trije kandidati za prvaka

Cetrti kolo v gorenjski rokometni ligi je bilo odigrano brez presenečenj. Vsi favoriti so zabeležili zmage. Prvi zmagi sta dosegli tudi ekipo Selc in Žabnice, edino novince v ligi Jesenice je še vedno brez točke. Formiral se je vrh treh ekip, od katerih lahko pričakujemo novega prvaka Gorenjske.

Najbolj dramatična tekma je bila nedvomno v Kamniku, kjer so gostje le s težavo premagali perspektivno in borbeno ekipo Kamnika. Najlažje delo v tem kolu so imeli igralci Škofje Loke, ki so dosegli visoko zmago nad drugo ekipo iz Križev. Žabnica si je šele v zadnjih mi-

nutah priborila zmago v igri z mlado ekipo Krvavca.

Med tednom je bila odigrana tudi zaostala tekma med Kamnikom in Selcami, v kateri so domačini s tesnim rezultatom slavili zmago nad okrnjeno ekipo Selc.

Ker je tekmovalna komisija naknadno ugotovila, da je ekipa Kranjske gore pravčasno poravnala finančno obveznost do TK, je bila tekma registrirana z doseženim rezultatom (18:11 v korist Kranjske gore).

Rezultati 4. kola —

I. razred:

Škofja Loka : Križe B 21:7 (6:4), Žabnica : Krvavec 26:18 (10:8), Selca : Kranj B 13:5 (5:4), Jesenice : Radovljica 12:22 (5:9), Kamnik : Kranjska gora 18:21 (9:10).

Lestvica:

Šk. Loka	4 4 0 0 81:45 8
Radovljica	4 4 0 0 79:54 8
Kr. gora	4 4 0 0 79:54 8
Kranj B	4 2 1 1 51:42 5
Kamnik	4 2 0 2 59:65 4
Selca	4 1 0 3 42:40 2
Žabnica	4 1 0 3 64:68 2
Krvavec	4 1 0 3 48:79 2
Križe B	4 0 1 3 39:63 1
Jesenice	4 0 0 4 55:78 0
F. Porenta	

PIONIRKI: 50 m crawl —

1. Stružnik (S. Jenko), 2.

Strnadič (F. Prešeren), 3. Mrak

(Tržič) — 50 m prsno: 1. Grošelj,

2. Slavec (oba F. Prešeren),

3. Hribar (Jesenice) — 50 m hrbtno: 1.

Velikanje (St. Žagar), 2. Štibrel

(F. Prešeren), 3. Kuhar (Tržič) itd. ekipno: 1. F. Prešeren — Kranj, 2. Simon Jenko — Kranj, 3. Heroj Bračič — Tržič, 4. St. Žagar — Kranj, 5. osnovna šola Bled itd.

PIONIRKE: 50 m crawl —

1. Bajželj, 2. Lavička (oba F.

Prešeren), 3. Simčič (Radov.),

50 m prsno: 1. Švarc, 2. Mandeljc (oba S. Jenko), 3. — 4.

F. Porenta

Letos drugače?

V soboto je bilo v kranjskem zimskem bazenu osnovnošolsko plavalno prvenstvo Gorenjske. Ena izmed mnogih prvenstev, bi lahko rekli pri površnem pogledu na rezultate mladih plavalcev, vendar to ni tako.

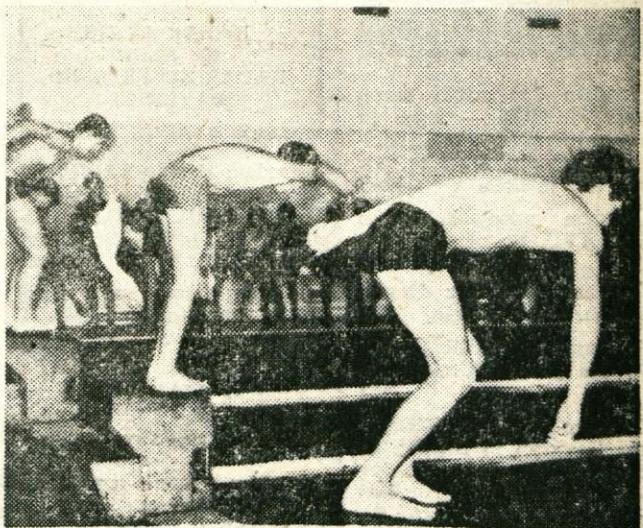
Pri vsej stvari ne gre tokiko za rezultate kot za nekaj povsem drugega. Začelo se je novo šolsko leto in spomin se vrača na anketo, koliko neplavalcev je med otroki v osemletnih šolah. Spomin se vrača na poletna časopisna poročila o utopitvah, ki jim je botrovalo neznanje plavanja.

Kot je znano, kranjske osnovne šole lani praktično sploh niso izkoristile pridobitve kot je zimski bazen. Le redke so posvečale pomen

temu, ali znajo njihovi otroci plavati. Pri nas, tudi v Kranju ne — sicer nimamo takšnih zahtev kot npr. v Franciji (učenec ne more matuirati, če ne zna plavati), imamo pa v šolskem programu tudi učenje plavanja.

Včasih so bili izgovori, da ni možnosti. Danes teh izgovorov ni več, vendar je ostalo vse bolj ali manj po starem.

Solsko leto se je že pričelo in upravičeno lahko javno vprašujemo vodstva šol: ali bo letos drugače? Tako kot je bilo doslej z učenjem plavanja pri vas ni mogoče nadaljevati. Naj čakamo še na nove žrtve »plavalne neplismenosti! Se vodstva šol ne čutijo soodgovorna za upotitev, do katerih prihaja polnoma po nepotrebniem.

240 plavalcev
na Gorenjskem prvenstvu

V soboto je bilo v kranjskem zimskem bazenu letos je prvenstvo gorenjskih osnovnih šol v plavanju. Nastopilo je kar 240 plavalcev in plavalci v Škofji Luki, Bledu, in Radovljici, Tržiču in Kranju. Največ uspeha so imeli pionirji in pionirke kranjskih dveh osnovnih šol France Prešeren in Simon Jenko. Sicer pa je vrstni red najboljših v posameznih disciplinah naslednji:

Pajntar (F. Prešeren) in Križaj (St. Žagar), 50 m hrbtno: 1. Kraljčič (S. Jenko), 2. Daševič (Rad.), 3. Porenta (S. Jenko) itd. — ekipe: 1. Simon Jenko — Kranj, 2. F. Prešeren — Kranj, 3. Tomaž Linhart — Radovljica, 4. osn. šola Bled, 5. Š. Žagar — Kranj itd.

J. Javornik

Moto-cross

Reprezentanca
SZ na Ljubelju

Na kratkem prijateljskem obisku se je v četrtek (21. septembra) na Ljubelju mudila sovjetska reprezentanca v moto-crossu, ki se je z mednarodnega tekmovanja v Italiji prek Jugoslavije vrnila v domovino.

Sprejeli so jih predstavniki moto-cross komiteja Tržič, med njimi tudi direktor ljubljanskih dirk Jože Jurjevič. V prisrčnem pogovoru z vodjo in trenerjem Sergejevom in Šaranovom so se menili glede nastopa reprezentance ZSSR na dirki za svetovno prvenstvo, ki bo, kot je znano, prihodnje leto 30. junija na Ljubelju. Prav tako je trener Šaranov se znanil mlade sovjetske reprezentante o ljubljanski programi.

- dh

Izdaja in tiska ČP »Gorenjski tisk«, Kranj, Koroška cesta 8. — Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Trg revolucije 1 (stavba občinske skupščine) — Tek. račun pri SDK v Kranju 515-1-135. — Telefon: redakcija 21-835, 21-860; uprava lista, maloglasna in naročniška služba 22-152 — Naročniška: letna 24. — polletna 12. — N. din. Cena posameznih številk 0,40 N din — Mali oglasi beseda 0,6 do 1 N din. Naročniki imajo 20% popusta. Neplačanih oglasov ne objavljamo.

Smučarski skakalci opravili drugi izpit na Mostecu

Najboljši gredo v ČSSR, mladinci pa bodo imeli 15. oktobra prvenstvo SRS na plastični skakalnici

Z drugo pregledno tekmo so naši najboljši smučarski skakalci v nedeljo zaključili na Mostecu priprave za olimpijsko leto in bodo v prihodnjih dneh odpotovali na nadaljnji trening v ČSSR, kjer bodo vadili skupno s češkimi reprezentantmi 12 dni in imeli na 60 m skakalnici, pokriti z umetno maso, tudi dve pregledni tekmi. V soboto, 30. septembra, bodo pod vodstvom zveznega trenerja Lojzeta Gorjanca odpotovali v Rožnov naseljniški naši skakalci: Eržen, Zajec, Pečar, Mesec, Štefančič, Bogataj, Dolhar, Smolej, Jurman, Oman, Giacomelli, Pudgar in kombinatorec Ambrožič.

Nedeljska tekma na 35-m skakalnici na Mostecu je pokazala, da bo v novi sezoni dokončno konec že nekaj let »vladajočega triumvirata« trojice skakalcev. Eržen, Zajec, Pečar in Pečarju se je sedaj priključila povsem enakovredna skupina mladih skakalcev kot so Mesec, Štefančič, Dolhar, Smolej in še nekateri drugi. Tako lahko v novi sezoni pričakujemo mnogo večjo rivaliteto za mesta pri vrhu kot pa je bilo to v minulih letih. To pa je samo pozitivno in bo vse to samo vplivalo na še večjo kvalitetno naših skakalcev.

Rezultati nedeljske tekme na Mostecu:

J. Javornik